

ΕΤΗΣΙΟΣ
ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

2017

Η ΔΡΑΣΗ ΜΑΣ ΓΙΑ ΤΟ 2017

Περίοδος απολογισμού:

(1/7/2016 – 30/6/2017)

Φωτογραφία εξωφύλλου:

© Δημήτρης Καραβέλλας / WWF Ελλάς

Αρχισυντάκτρια:

Θεοδότα Νάντου,
επικεφαλής πολιτικής

Σχεδιασμός εντύπου:

Μάριος Βόντας,
υπεύθυνος δημιουργικού

Copyright:

© WWF Ελλάς 2017

YouTube <http://www.youtube.com/wwfgrwebtv>

<http://www.facebook.com/WWFGreece>

http://twitter.com/WWF_Greece

<https://www.instagram.com/wwfgreece>

WWF Ελλάς

ΠΡΟΛΟΓΟΙ	4
Η ΔΡΑΣΗ ΜΑΣ	8
ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ	10
ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΥΜΕ ΤΗ ΦΥΣΙΚΗ ΜΑΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ	12
<hr/>	
Θαλάσσια μεσογειακή πρωτοβουλία	15
Κυκλαδες: Ανοίγουμε μονοπάτια ζωής για όλους.....	16
Θαλάσσιες χελώνες: Θωρακίζουμε τις παραλίες ωτοκίας.....	18
'Έκτακτη δράση: Μήνυση για το ναυάγιο στον Σαρωνικό	20
Δαδιά: Προστατεύουμε τη γη των αρπακτικών πουλιών	23
Πυρκαγιές: Διναμάνουμε τη φωνή του δάσους	24
Νησωτικοί υγρότοποι: Εξάγουμε γνώση στη Μεσόγειο!	27
Πρέσπα: Εκεί όπου η φύση και ο άνθρωπος δεν γνωρίζουν σύνορα.....	28
Πολιτική για τη φύση: Νίκη για τη βιοποικιλότητα της Ευρώπης!.....	29
ΧΤΙΖΟΥΜΕ ΚΑΛΥΤΕΡΗ ΖΩΗ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ	30
<hr/>	
Καλύτερη ζωή: Πράσινες πόλεις, ενεργοί πολίτες, δημιουργικοί φοιτητές.....	31
Καλύτερη ζωή: Μαγειρεύουμε έναν καλύτερο κόσμο για τα παιδιά μας.....	32
Fish Forward: Ψαροφαγία που δεν πληγώνει	34
ΑΝΟΙΓΟΥΜΕ ΔΡΟΜΟ ΓΙΑ ΖΩΤΑΝΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ	36
<hr/>	
#LessDebtMoreEarth: Η φύση δίνει λύση στην κρίση.....	37
Βιώσιμη αλιεία, ζωντανές θάλασσες	38
TILOS: Διπλή πρωτιά για την καθαρή ενέργεια!	40
Ελλάδα χωρίς λιγνίτη	41
ΒΑΖΟΥΜΕ ΦΡΕΝΟ ΣΤΗΝ ΑΠΟΛΕΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΝΟΜΩΝ	42
<hr/>	
Επήσια νομική έκθεση	43
Παρεμβάσεις για καλύτερους νόμους.....	44
Οι νόμοι στα χέρια των πολιτών.....	45
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ	46
ΕΣΕΙΣ ΜΑΣ ΣΤΗΡΙΖΕΤΕ	53
ΕΠΟΜΕΝΗ ΠΕΝΤΑΕΤΙΑ	57

© Δημήτρης Καραβέλλας / WWF Ελλάς

ΕΠΙΔΙΩΚΟΥΜΕ ΤΗΝ ΑΡΜΟΝΙΚΗ ΣΥΝΥΠΑΡΞΗ ΑΝΘΡΩΠΟΥ ΚΑΙ ΦΥΣΗΣ

Ο δρόμος προς την αρμονική συνύπαρξη ανθρώπων και φυσικού περιβάλλοντος είναι μακρύς και ασφαλώς όχι στρωμένος με ροδοπέταλα.

Λουση Κιουσσοπούλου
Πρόεδρος ΔΣ WWF Ελλάς

Οι εξελίξεις στην οικονομία είναι συχνά καταιγιστικές και ο τρόπος με τον οποίο επηρεάζουν τα οικοσυστήματα απρόβλεπτος. Ειδικά σε χώρες βυθισμένες σε κρίση, όπως η Ελλάδα, η οικονομική ανάπτυξη έχει πολύ συχνά βαρύ περιβαλλοντικό τίμημα.

Στη μεγάλη αυτή πρόκληση, το WWF απαντά με έρευνα και δράσεις προστασίας, προτάσεις και λύσεις επιστημονικά τεκμηριωμένες, πολιτικές παρεμβάσεις, ευρείες συμμαχίες, αλληλεγγύη και εκπαίδευση.

Στη διάχυτη απαξίωση, το WWF απαντά με υποδειγματική διαφάνεια και δημόσια λογοδοσία και επιδεικνύει περήφρανα τα αποτελέσματα και την απήχηση της δουλειάς όλων μας.

Μιλήσαμε με χιλιάδες παιδιά και δουλέψαμε κοντά σε δασκάλους που μπορούν να γίνουν πρεσβευτές μιας καλύτερης ζωής για «υγιή παιδιά, υγιής πλανήτης». Στο κρίσιμο πεδίο της αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής, γιορτάσαμε φέτος σημαντικές νίκες. Αντιμετωπίσαμε μικρές ή μεγαλύτερες περιβαλλοντικές κρίσεις και διατυπώσαμε ρεαλιστικές προτάσεις. Καταγράψαμε για 13η συνεχή χρονιά, με τρόπο συνεπή και συστηματικό, τις επιδόσεις της χώρας στην εφαρμογή της περιβαλλοντικής νομοθεσίας, δημιουργώντας έτσι ένα μοναδικό ιστορικό αρχείο, χρήσιμο για το παρόν και για το μέλλον.

Το 2018 είναι η πρώτη χρονιά της καινούριας στρατηγικής μας που θέτει στο επίκεντρο την ενημερωμένη κοινωνία. Την κοινωνία που αξιώνει την αποτελεσματική προστασία της φυσικής κληρονομάς της Ευρώπης. Την κοινωνία που εμπνέεται από το όραμα μιας ζωντανής και μακροπρόθεσμα βιώσιμης οικονομίας.

ΜΑΖΙ ΣΑΣ, ΦΩΤΙΖΟΥΜΕ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΓΙΑ ΕΝΑΝ ΖΩΝΤΑΝΟ ΠΛΑΝΗΤΗ!

Όπως θα διαβάσετε στον φετινό απολογισμό της δουλειάς μας, το 2017 ήταν κάτι πολύ παραπάνω από 365 μέρες αγώνων και νικών για το περιβάλλον. Αν προσπαθούσα να συνοψίσω τη χρονιά για το WWF Ελλάς σε μια λέξη, θα έλεγα «μαζί».

Δημήτρης Καραβέλλας
Γενικός Διευθυντής
WWF Ελλάς

Μαζί με χιλιάδες εκπαιδευτικούς και μαθητές σχολείων καλλιεργήσαμε σε κάθε γωνιά της Ελλάδας την αγάπη για την καλύτερη διατροφή που προστατεύει την υγεία των παιδιών και του πλανήτη. Πηγή ελπίδας τα παιδιά, πηγή έμπνευσης οι φοιτητές που συμμετείχαν στον αρχιτεκτονικό διαγωνισμό για τις «πράσινες πόλεις».

Μαζί με 520.000 πολίτες από ολόκληρη την ΕΕ και περισσότερους από 100 περιβαλλοντικούς και κοινωνικούς φορείς, κερδίσαμε τη δύσκολη μάχη σωτηρίας της νομοθεσίας της ΕΕ για την προστασία της φύσης. Επόμενος στόχος: η καλύτερη εφαρμογή και η αποτελεσματική λειτουργία του δικτύου προστατευόμενων περιοχών Natura 2000.

Μαζί με πολλές περιβαλλοντικές οργανώσεις από όλη την Ευρώπη, τη συνθήκη Ραμσάρ και την αδελφή μας Εταιρεία Προστασίας Πρεσπών, γιορτάσαμε την κύρωση από τη Βουλή της διεθνούς συμφωνίας για την ίδρυση του διασυνοριακού Πάρκου Πρεσπών.

Μαζί με μια ολοένα και διευρυννόμενη συμμαχία από επιστημονικά ιδρύματα, τοπικές αρχές και περιβαλλοντικούς και κοινωνικούς φορείς από όλη την Ευρώπη κερδίσαμε άλλη μια πολύ δύσκολη μάχη στο πεδίο των αγώνα για αναχαίτιση της κλιματικής αλλαγής. Πλέον, ο κάθε ρυπαίνων θα αρχίσει να βλέπει το πραγματικό κόστος της κλιματικής αλλαγής - η στροφή προς την καθαρή ενέργεια γίνεται έτσι πιο εύκολη.

Μαζί σας, με τη δική σας υποστηρικτική ψήφο, γιορτάσαμε μια διπλή πρωτιά: το πανευρωπαϊκό βραβείο για τα «Ενεργειακά νησιά» και το «Βραβείο κοινού» με το οποίο τιμήθηκε το καινοτόμο πρόγραμμα καθαρής ενέργειας TILOS, στο οποίο συμμετέχουμε μαζί με 12 ακόμα επιστημονικούς και ενεργειακούς φορείς από επτά χώρες της ΕΕ.

Μαζί με το δίκτυο του WWF, τη BCG και στο πλαίσιο επιστημονικής συνεργασίας για την κοινή θάλασσα 22 χωρών και λαών, ολοκληρώσαμε ανάλυση που δίνει τη συγκλονιστική εικόνα της τεράστιας αξίας των σπάνιων και πλούσιων οικοσυστημάτων. Η έκθεση αυτή αποτελεί αστείρευτη πηγή επιχειρημάτων προς κυβερνήσεις και κοινοβούλια όλων των κρατών και διεθνών οργανισμών. Στο πανέμορφο αλλά ταλαιπωρημένο Αιγαίο, στη Γυάρο, συνεχίζουμε την προσπάθεια, μαζί με πολλούς φορείς, να δημιουργήσουμε μια πρότυπη θαλάσσια περιοχή με σεβασμό στην ιστορία του τόπου και την πλούσια φύση της. Στην Καβάλα, μαζί με ψαράδες, ερευνητές, ιδιώτες και υπουργείο, δουλεύουμε έτσι ώστε ο τοπικός στόλος των γρι γρι να αλιεύει με τρόπο βιώσιμο και αυτό να πιστοποιηθεί και επίσημα, ως πρώτη τέτοια περίπτωση στη Μεσόγειο.

**Σας ευχαριστούμε για όλα
τα χρόνια της πολύτιμης
κοινής μας μέχρι σήμερα
πορείας. Μαζί, πιο
δυνατοί και αποφασισμέ-
νοι, συνεχίζουμε για έναν
ζωντανό πλανήτη!**

Μαζί με όλους εσάς, αποκλειστικά χάρη στη δική σας υποστήριξη, συνεχίζουμε με επιμονή και συνέπεια να είμαστε η μοναδική στην Ελλάδα πηγή πληροφόρησης για την εφαρμογή των περιβαλλοντικών νόμων και δικαιωμάτων. Χάρη στη δική σας υποστήριξη διαμορφώσαμε και μια πρωτοφανή για τα ελληνικά δεδομένα πρόταση διεξόδου της ελληνικής οικονομίας από την κρίση χρέους: αναλύσαμε και τεκμηριώσαμε την ανάγκη για σημαντική ελάφρυνση του χρέους της Ελλάδας, στο πλαίσιο συμφωνίας για την εφαρμογή των στόχων του ΟΗΕ για τη βιώσιμη ανάπτυξη.

Μαζί με εσάς, τους 11 χιλιάδες υποστηρικτές μας, επτά ελληνικά και διεθνή κοινωφελή ιδρύματα, πολλές περιβαλλοντικές οργανώσεις, ολόκληρο το παγκόσμιο δίκτυο του WWF, πέντε επιχειρήσεις, 12 επίσημους αδειούχους που παράγουν προϊόντα με το σήμα WWF, αλλά και θεσμικούς φορείς, η δουλειά μας με όραμα την αρμονική συνύπαρξη ανθρώπου και φύσης έγινε και το 2017 πραγματικότητα.

Ενας νέος κόσμος δυνατών συμμαχιών και κοινωνικής εγρήγορσης ανοίγεται μέσα από τα βήματα που σχεδιάζουμε για την επόμενη πενταετία.

Σας ευχαριστούμε για όλα τα χρόνια της πολύτιμης κοινής μας μέχρι σήμερα πορείας. Μαζί, πιο δυνατοί και αποφασισμένοι, συνεχίζουμε για έναν ζωντανό πλανήτη!

Η ΔΡΑΣΗ ΜΑΣ

Είμαστε μέλος ενός δυναμικού διεθνούς δικτύου που κάνει πραγματικότητα την αρμονική συνύπαρξη ανθρώπων και φύσης.

ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

Το WWF επιχειρεί να αφυπνίσει, να δώσει με σαφήνεια το μήνυμα προς όλους πως δεν υπάρχουν περιθώρια για εφησυχασμό και απαιτείται η συμμετοχή όλων στην εξεύρεση λύσεων.

Κωνσταντίνος Λιαρίκος
Επικεφαλής περιβαλλοντικού προγράμματος WWF Ελλάς

Δίνουμε σε κάθε άκρη του πλανήτη μάχες για τη θωράκιση του πολύτιμου φυσικού μας πλούτου. Την ίδια στιγμή, δίνουμε λύσεις για καλύτερο τρόπο ζωής και για την αποτελεσματική και έγκαιρη αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής. Σε κάθε περιοχή δράσης μας, βρισκόμαστε στην καρδιά των εξελίξεων. Οι επιστημονικές ομάδες μας δουλεύουν μαζί τις τοπικές κοινωνίες και με όσες επιχειρήσεις, κυβερνήσεις και διεθνείς οργανισμούς μπορούν να συμβάλουν σε αυτή την αλλαγή.

Σε όλη την Ασία, ομάδες μας δουλεύουν ακούραστα για τις τίγρεις. Στόχος: μέχρι το 2022 να διπλασιαστεί ο παγκόσμιος πληθυσμός των τίγρεων. Το 2010 ο πλανήτης είχε μόνο 3.200 τίγρεις. Πέρυσι γιορτάσαμε την αύξηση στα 3.890 άτομα. Φέτος, μας έδωσε μεγάλη ελπίδα η ανακοίνωση του κρατιδίου του Μπουτάν για δημιουργία ασφαλών διαδρόμων κίνησης των τίγρεων ανάμεσα στα εθνικά πάρκα.

Από το καλοκαίρι, όλο το δίκτυο του WWF βρίσκεται σε συναγερμό για τον Αμαζόνιο. Η κυβέρνηση της Βραζιλίας αφαίρεσε την προστασία από 47.000 τετραγωνικά χιλιόμετρα πολύτιμου δάσους. Το υπέδαφος αυτών των πυρήνων βιοποικιλότητας είναι γεμάτο από χρυσό και άλλα μέταλλα. Μεταλλευτικοί κολοσσοί ζεσταίνουν τις μηχανές για να ξεκινήσουν εξορυκτικές δραστηριότητες που θα καταστρέψουν για πάντα το δάσος και θα εξαναγκάσουν τους ιθαγενείς λαούς σε μετανάστευση.

Αναγγωρίζοντας πως η προστασία του περιβάλλοντος περνάει μέσα από την οικονομία και τις αναπτυξιακές επιλογές, το WWF επενδύει σε «πράσινες μετοχές». Μιλάμε για ουσιαστική επένδυση, καθώς αποτελούν εξ ορισμού εργαλείο απόλυτα απαραίτητης χρηματοδότησης της περιβαλλοντικής προστασίας και της αποκατάστασης οικοσυστημάτων που έχουν καταστραφεί. Φέτος, η Γαλλία έγινε το πρώτο κράτος που εκδίδει πράσινες μετοχές. Η πρωτοβουλία της Γαλλίας ήταν

μια νίκη για το WWF: η πρώτη έκδοση πράσινων κρατικών ομολόγων ακολουθεί πολλές από τις προτάσεις μας και στοχεύει στη χρηματοδότηση λύσεων για την κλιματική αλλαγή, τη βιώσιμη διατροφή, την οικολογική γεωργία και την οικολογική διαχείριση των δασών.

Η τελευταία έκθεση «Ζωντανός πλανήτης» (Living Planet Report 2016) που εκδίδεται κάθε δύο χρόνια από το WWF, τη Ζωολογική Εταιρεία του Λονδίνου, το Stockholm Resilience Center, το Global Footprint Network, και το Stockholm Environment Institute έδειξε πως μεταξύ 1970-2012 σημειώθηκε μείωση κατά 58% της αφθονίας πληθυσμών για 3.706 είδη ζώων και φυτών. Με τεκμηριωμένες παρεμβάσεις όπως αυτή, το WWF επιχειρεί να αφυπνίσει, να δώσει με σαφήνεια το μήνυμα προς όλους πως δεν υπάρχουν περιθώρια για εφησυχασμό και πως απαιτείται η συμμετοχή όλων στην εξεύρεση λύσεων.

Η παγκόσμια συμμετοχή στη φετινή Ήρα της Γης, τη μεγαλύτερη ετήσια συμμετοχική δράση για την κλιματική αλλαγή που φέτος γιόρτασε τα δέκατα γενέθλιά της, έσπασε κάθε προηγούμενο. Η Ελλάδα έστειλε το δικό της χηρό μήνυμα με το σβήσιμο του φωτισμού της Ακρόπολης και τη συμμετοχή χιλιάδων πολιτών και δεκάδων δήμων, οργανισμών και επιχειρήσεων! 187 χώρες και περιφέρειες, 3.000 μνημεία και τοπόσημα, 1,1 δισεκατομμύρια αναφορές στο διαδίκτυο μέσα σε ένα 24ώρο. Πάνω όμως από τους αριθμούς, η ουσία βρίσκεται στην κινητοποίηση εκατομμυρίων ανθρώπων σε ολόκληρο τον πλανήτη, οι οποίοι δηλώνουν ότι η ώρα για να αλλάξουμε την κλιματική αλλαγή είναι τώρα!

ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΥΜΕ ΤΗ ΦΥΣΙΚΗ ΜΑΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ

Είμαστε αποφασισμένοι να προασπίσουμε τον πολύτιμο οικολογικό πλούτο της Ελλάδας και να επιτύχουμε την αρμονική συνύπαρξη ανθρώπου και φύσης.

Δουλεύουμε με σύμμαχο την επιστημονική έρευνα και τους περιβαλλοντικούς νόμους για αποτελεσματικό σύστημα προστασίας της φύσης, καθαρή ενέργεια, έγκαιρη αντιμετώπιση μεγάλων απειλών όπως οι πυρκαϊές και η θαλάσσια ρύπανση, και για την αρμονική συμβίωση των ανθρώπων με τη φύση.

Σταθερή δράση

Γυάρος

Πρότυπη θαλάσσια προστατευόμενη περιοχή με επίκεντρο την προστασία της μεσογειακής φώκιας.

Καβάλα

Βελτίωση βιωσιμότητας αλιευτικού στόλου με στόχο το οικολογικό πρότυπο MSC.

Ζάκυνθος

Προστασία της σημαντικότερης παραλίας της Μεσογείου για την *Caretta caretta*.

Δαδιά

Προστασία απειλούμενων αρπακτικών πουλιών.

Ηράκλειο

Προστασία μικρών νησιωτικών υγρότοπων.

Τήλος

Πρότυπο πρόγραμμα ενεργειακής αυτονόμησης με βάση την καθαρή ενέργεια.

Πρέσπες

Προστασία του οικολογικού θησαυρού των Πρεσπών σε συνεργασία με την Εταιρία Προστασίας Πρεσπών.

Δυτ. Μακεδονία - Πτολεμαΐδα

Δράσεις για την απεξάρτηση από τον λιγνίτη.

Ενδεικτικές δράσεις

- Προστασία και αποκατάσταση των δασών από τις πυρκαγιές

Χίος Ζάκυνθος Αιγαίλαεια Άνδρος

- Περιβαλλοντική εκπαίδευση

Αττική	Μέγαρα	Άνδρος
Κεφαλλονιά	Βόλος	Πάτρα
Θεσ/νίκη	Μυτιλήνη	Κως
Εύβοια	Φολέγανδρος	Ερέτρια
Κόρινθος	Σύρος	Σαντορίνη

- Προστασία νησιωτικών υγρότοπων

Μήλος	Λήμνος	Μυτιλήνη
Σκιάθος	Εύβοια	Κρήτη

- Νομική ομάδα υποστήριξης πολιτών

Κάρυστος Ευβοίας	Βόλος	Νάξος,	Κατερίνη
Θεσσαλικός κάμπος	Αττική	Θεσ/νίκη	Άνδρος
Δήμος Αργιθέας Καρδίτσας	Λέσβος	Κρήτη	Κέρκυρα
Άγιος Αθανάσιος Πέλλας	Πάρος	Ιωάννινα	Τήνος

- Πολιτικές παρεμβάσεις για την υπεράσπιση σημαντικών περιοχών

Κυαναρισσία	Δαδιά	Χαλκιδική
Κορινθός Πιερίας	Λέσβος	Αώος

ΘΑΛΑΣΣΑ

ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΗ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ

**Η κοινή θάλασσα
22 κρατών και λαών,
η Μεσόγειος, ενώνει το
WWF σε μια δυναμική
προσπάθεια σωτηρίας
των σπάνιων οικοσυ-
στημάτων και ανάπτυ-
ξης μιας πραγματικά
βιώσιμης οικονομίας
που σέβεται το περιβάλ-
λον και τον άνθρωπο.**

Δημήτρης Καραβέλλας
Γενικός Διευθυντής
WWF Ελλάς

Ως δυναμικό μέλος του διεθνούς δικτύου του WWF, έχουμε αναλάβει την προεδρία της θαλάσσιας μεσογειακής πρωτοβουλίας (Marine Mediterranean Initiative).

Η συλλογική αυτή πρωτοβουλία φέρνει ακόμα πιο κοντά όλες τις οργανώσεις του WWF στη Μεσόγειο, το γραφείο ευρωπαϊκής πολιτικής WWF EPO, το WWF International και πολλούς άλλους φορείς και εταίρους, σε μια κοινή προσπάθεια αναχαίτισης της κρίσης που μαστίζει την πολύτιμη αυτή περιοχή.

Καθώς η θάλασσα δεν γνωρίζει σύνορα, η μεσογειακή πρωτοβουλία επικεντρώνει την προσοχή του WWF στα κοινά προβλήματα και δίνει λύσεις σε πέσεις που επηρεάζουν ολόκληρη τη θάλασσα της μεσογειακής λεκάνης: αλιεία, προστασία πυρήνων βιοποικιλότητας και σημαντικών ειδών, κίνηση δεξαμενοπλοίων, εξορύξεις υδρογονανθράκων, τουρισμός. Τελικό ζητούμενο: η ανάπτυξη μιας υγιούς και πραγματικά βιώσιμης οικονομίας, που θα κρατήσει ζωντανή τη θάλασσα και τις ακτές για όλες τις επόμενες γενιές.

Μέσα στο 2017, συνεργαστήκαμε στενά με τη Boston Consulting Group και δώσαμε στη δημοσιότητα έκθεση για την ανάπτυξη μιας ζωντανής οικονομίας στη Μεσόγειο, με σεβασμό στον φυσικό πλούτο και στα οικολογικά της όρια. Δίνοντας έμφαση στους κομβικής σημασίας τομείς του τουρισμού και της αλιείας, η έκθεση αποκαλύπτει τις μεγάλες πείσεις που δέχεται η Μεσόγειος: μέχρι το 2025 αναμένεται να αυξηθούν οι μεταφορές πετρελαίου κατά 250 εκατ. τόνους, ενώ θα διασχίζουν τα νερά της 6.700 τάνκερ τον χρόνο. Υποστηρίζουμε πως κεντρική πολιτική έμφαση πρέπει να δοθεί στη διεθνή συνεργασία για την αποτελεσματική θωράκιση των σημαντικών θαλάσσιων πόρων, ώστε να είμαστε έτοιμοι για την αντιμετώπιση εφιαλτικών περιστατικών θαλάσσιας ρύπανσης, όπως αυτό του «Αγία Ζώνη II» ή μεγαλύτερα, να σταματήσουμε την υπεραλίευση και να προσαρμοστούμε στην κλιματική αλλαγή.

Φέτος, η μεσογειακή πρωτοβουλία πρωταγωνίστησε στο μεγάλο παγκόσμιο συνέδριο «Our Ocean 2017: Our Ocean, an Ocean for Life», που πραγματοποιήθηκε στη Μάλτα τον Οκτώβριο. Με κεντρικό αίτημα την επείγουσα αντιμετώπιση της υπεραλίευσης και την ανάγκη για στροφή προς πραγματικά βιώσιμη οικονομία σε όλα τα κράτη της Μεσογείου, το WWF ανακοίνωσε πρωτοβουλία για τη βιωσιμότητα της μικρής κλίμακας παράκτιας αλιείας στη Μεσόγειο.

ΑΝΟΙΓΟΥΜΕ ΜΟΝΟΠΑΤΙΑ ΖΩΗΣ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ

Μια δύσκολη, αλλά συνάμα συναρπαστική προσπάθεια πλησιάζει στην ολοκλήρωση της.

Μαζί με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς και με κοινό όραμα

διαμορφώνουμε ένα βιώσιμο μέλλον για την προστασία και ανάδειξη της ευρύτερης περιοχής των Βόρειων Κυκλαδών με επίκεντρο τη Γυάρο.

Σπύρος Κοτομάτας
Συντονιστής προγράμματος «ΚΥΚΛΑΔΕΣ LIFE»
WWF Ελλάς

Στη Σύρο κάνουμε πράξη το όραμά μας για αρμονική συνύπαρξη ανθρώπων και φύσης σε τοπικό επίπεδο. Κάθε βήμα της γέννησης ενός πρότυπου εθνικού θαλάσσιου πάρκου γύρω από τη Γυάρο συνοδεύεται από συζητήσεις και συναποφάσεις και ομοφωνία με όλους όσοι ζουν από τη θάλασσα και

με απόλυτο σεβασμό στην ιστορία του νησιού αυτού. Ψαράδες, επαγγελματίες, υπουργεία, λιμενικές αρχές, επιστημονικοί και περιβαλλοντικοί φορείς, καθόμαστε μαζί και σχεδιάζουμε το μέλλον αυτής της ιστορικά και οικολογικά μοναδικής περιοχής.

Μέσα στο 2017, συνεχίσαμε τη βάση της δουλειάς προστασίας, δηλαδή την επιστημονική καταγραφή και παρακολούθηση των οικολογικών αξιών της Γυάρου. Οι φώκιες και τα πέντε νεογέννητα φωκάκια, η ιχθυοπανίδα, τα λιβάδια ποσειδωνίας, οι μύχοι και τα άλλα θαλασσοπούλια είναι όλα στο επιστημονικό ραντάρ της ομάδας μας και των εταίρων μας.

Στο πλαίσιο κατάρτισης και ενημέρωσης των ψαράδων Σύρου και Άνδρου, καθώς και των τοπικών φορέων της περιοχής που εμπλέκονται άμεσα ή έμμεσα με την προστασία της θάλασσας πραγματοποίηθηκαν μια σειρά από σεμινάρια ενώ ψαράδες και μέλη της τουριστικής κοινότητας της Σύρου επισκέφτηκαν την πρότυπη προστατευόμενη περιοχή Τόρε Γκουατσέτο στην Ιταλία. Οι συμμετέχοντες είχαν την ευκαιρία να μάθουν για τον τρόπο και το σχήμα διαχείρισης της θαλάσσιας αυτής της προστατευόμενης περιοχής, η οποία μέσα σε λίγα χρόνια έχει καταφέρει να στηρίζει το εισόδημα των αλιέων και να εξασφαλίζει τη βιωσιμότητα του θαλάσσιου περιβάλλοντος.

Στη θάλασσα, σημαντικό ορόσημο της φετινής μας δουλειάς ήταν η ολοκλήρωση των θαλάσσιων μονοπατιών που θα αναδείξουν την υποβρύχια ζωή με σεβασμό στη μοναδική ομορφιά του... ελληνικού νησιού του Πάσχα, όπως έχει ονομαστεί ο Όρμος Φυλλάδας. Η Ξέρα των Φυλακών στο Ανατολικό μέρος της Γυάρου καθώς και το Αλατονήσι στη Σύρο, περιμένει όσους θέλουν να γνωρίσουν από κοντά τους θαλάσσιους θησαυρούς του Αιγαίου.

Σημαντικό ορόσημο ήταν στη Σύρο οι συναντήσεις της «επιτροπής συνδιαχείρισης», της ομάδας στην οποία συμμετέχουν και συναποφασίζουν όλοι όσοι ένδιαφέρονται για το βιώσιμο μέλλον της θάλασσας.

© Γιώργος Ρηγούτσος/ WWF Ελλάς

Σε αυτή τη μεγάλη προσπάθεια δεν είμαστε μόνοι. Πιστοί στην αξία των συνεργασιών, έχουμε συνοδοιπόρους την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αιγαίου, την Αναπτυξιακή Εταιρία Κυκλαδών την περιβαλλοντική οργανώση ΜΟΜ, το Ινστιτούτο Τετής και το Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο.

Στη τελευταία συνάντηση της επιτροπής, με βάση τα ερευνητικά δεδομένα συμφωνήσαμε επακριβώς στα μέτρα προστασίας και χρήσεων της θαλάσσιας περιοχής γύρω από τη Γυάρο. Με τη συμμετοχή εκπροσώπων από όλους τους σχετικούς με την περιοχή φορείς, είμαστε αισιόδοξοι πως μέσα στο 2018 θα γιορτάσουμε την ίδρυση του πρώτου θαλάσσιου πάρκου των Κυκλαδών που σχεδιάστηκε για τη φύση και τον άνθρωπο, μαζί με τους ανθρώπους που ζουν εκεί.

Διαβάστε περισσότερα: cycladeslife.gr

Το πρόγραμμα KYKΛΑΔΕΣ LIFE «Ολοκληρωμένη προστασία της Μεσογειακής Φώκιας στις Βόρειες Κυκλαδες» υποστηρίζεται και συγχρηματοδοτείται από τη χρηματοδοτική γραμμή LIFE Nature της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και από το Ίδρυμα Αλβέρτου ΙΙ του Μονακό (<http://www.fpa2.org/home.html>)

ΘΩΡΑΚΙΖΟΥΜΕ ΤΙΣ ΠΑΡΑΛΙΕΣ ΩΤΟΚΙΑΣ

Για το WWF, οι θαλάσσιες χελώνες είναι είδη προτεραιότητας για διεθνή προστασία. Στην Ελλάδα, χώρα πολύ σημαντική για την *Caretta caretta*, έχουμε εξασφαλίσει την προστασία της σημαντικότερης παραλίας ωτοκίας τους: τα Σεκάνια Ζακύνθου μετατρέπονται κάθε καλοκαίρι σε πραγματικό μαιευτήριο χελωνών!

Προστατεύουμε και διαχειρίζόμαστε τα Σεκάνια, ως πολύτιμο μέρος της βιοποικιλότητας της Ελλάδας.
Οι δυσκολίες και οι προκλήσεις πολλές, αλλά με δυναμισμό και αγάπη είμαστε εκεί. Εμείς και οι χελώνες!

Χαρίκλεια Μινώτου
Συντονίστρια
προγράμματος Σεκανίων
WWF Ελλάς

Μέσα στο 2017 η ομάδα μας παρέμεινε για όλο το καλοκαίρι σε κατάσταση συναγερμού, ώστε οι αλλεπάλληλες δασικές πυρκαγιές να μην πλήξουν τις πλαγιές των Σεκανίων με την υποστήριξη και αυτή τη χρονιά, του WWF Σουηδίας. Μια φωτιά θα ήταν καταστροφή, καθώς οι βροχές του χειμώνα θα κάλυπταν με τόνους λάσπης την άμμο της παραλίας και θα ήταν αδύνατη η ωτοκία το καλοκαίρι του 2018.

Το WWF Ελλάς συμβάλλει ενεργά στην πρόληψη και αποκατάσταση των δασικών πυρκαγιών στα Σεκάνια με ποικίλες δράσεις μετά την φωτιά του 2001. Τα τελευταία τρία έτη σε συνεργασία με την Πυροσβεστική Υπηρεσία Ζακύνθου και το Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Ζακύνθου (ΕΘΠΖ) οργανώνει πρόγραμμα πυροφύλαξης. Οι τοπικοί μας συνεργάτες είναι τα άγρυπνα μάτια του WWF στην περιοχή και ενημερώνουν άμεσα τις αρμόδιες αρχές για περιστατικά πυρκαγιάς ή κάθε άλλη παράνομη ενέργεια. Παράλληλα, οι φύλακες και σε συνεργασία με το ΕΘΠΖ τρέχουν πρόγραμμα παρακολούθησης των γλάρων, του κυριότερου θηρευτή των μικρών.

Αυτή την χρονιά σε συνεργασία με το ΤΕΙ Ιονίων Νήσων, ολοκληρώθηκε μελέτη για την αντιτυρική και αντιδιαβρωτική προστασία της ευρύτερης περιοχής των Σεκανίων, καθώς και ειδική δασοτεχνική μελέτη. Αναμένοντας τις σχετικές άδειες, ευελπιστούμε ότι σύντομα θα ξεκινήσουν οι απαραίτητες δασοτεχνικές εργασίες πρόληψης, με την ελπίδα να αποτελέσουν παράδειγμα για όλο το νησί, με άμεσα, αλλά και μακροχρόνια θετικά αποτελέσματα.

Αν και επίκεντρο των αγώνων μας για προστασία της Καρέττα είναι η Ζάκυνθος, τα τελευταία χρόνια δίνουμε μεγάλη προσοχή και σε έναν άλλο εξαιρετικά σημαντικό βιότοπο που απειλείται: την Κυπαρισσία. Στην Κυπαρισσία πλέζουμε το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας να λάβει τα απαραίτητα πρώτα μέτρα αποφυγής της καταστροφής σημαντικού τμήματος της παραλίας ωτοκίας. Πρέπει να αποφευχθούν οι μεγάλες πιέσεις για κατασκευή οικισμού επάνω στις προστατευόμενες αμμοθίνες.

© Γιώργος Παξιμάδης / WWF Ελλάς

Σε αυτή τη μεγάλη και πολύχρονη προσπάθεια δεν είμαστε μόνοι. Συνοδοπόροι μας είναι ο Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου Ζακύνθου και οι περιβαλλοντικές οργανώσεις Αρχέλων και Medasset.

Με σύμμαχο την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και σε συνεργασία με τις περιβαλλοντικές οργανώσεις Αρχέλων και MEDASSET, πιέζουμε για να θεσμοθετηθούν στην περιοχή ξεκάθαρα και επαρκή μέτρα προστασίας, ώστε πλέον να ξεκινήσει ο απαραίτητος σχεδιασμός για πραγματικά βιώσιμη τοπική ανάπτυξη. Μέσα στο 2017, είδαμε επιτέλους το σχέδιο προεδρικού διατάγματος να κατατίθεται από το υπουργείο στο Συμβούλιο της Επικρατείας για έλεγχο πριν την υπογραφή του από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Μέσα στο 2018 ελπίζουμε πως θα γιορτάσουμε την ιδρυση αυτής της σημαντικής για τις θαλάσσιες χελώνες προστατευόμενης περιοχής!

Τέλος, αυτή τη χρονιά ξεκινήσαμε την αποτύπωση της κατάστασης και τη χαρτογράφηση των μεγάλης και των μεσαίας παραλιών για τις θαλάσσιες χελώνες στην Ελλάδα. Με δεδομένο ότι κάθε παρέμβαση και προσπάθειά μας βασίζεται σε επιστημονικές μετρήσεις και στοιχεία, αυτή η μελέτη θα είναι η βάση για τον σχεδιασμό άλλων απαραίτητων παρεμβάσεών μας για τον παράκτιο χώρο και για την αποτελεσματική προστασία αυτών των θαυμάσιων θαλασσοπόρων που κολυμπούν στις θάλασσές μας από την προϊστορική εποχή.

Διαβάστε περισσότερα: www.wwf.gr/index.php/endangered-species/caretta

Το πρόγραμμα αξιολόγησης της κατάστασης των παραλιών ωοτοκίας υλοποιείται με τα έσοδα που προΐλθαν από τους χρήστες των Apps στη Μεσόγειο, στο πλαίσιο της διεθνούς καμπάνιας της Apple, "Apps for Earth".

Η πετρελαιοκηλίδα που προκλήθηκε από το ναυάγιο του δεξαμενοπλοίου «Αγία Ζώνη ΙΙ» στον Σαρωνικό ήταν μια περιβαλλοντική άσκηση ετοιμότητας για την Ελλάδα. Μόνο που αυτή η άσκηση έγινε με πραγματική ρύπανση.

ΜΗΝΥΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΝΑΥΑΓΙΟ ΣΤΟΝ ΣΑΡΩΝΙΚΟ

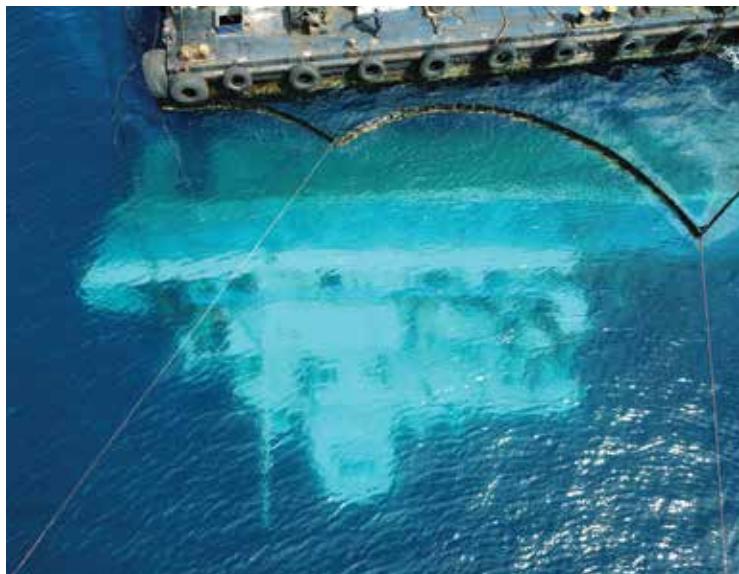
**Σκοπός μας είναι
ο καταλογισμός ευθυνών
και αντιμετώπιση
των συγκεκριμένων
αδικημάτων ως περιβαλ-
λοντικά εγκλήματα.**

**Θεοδότα Νάντου
Επικεφαλής πολιτικής
WWF Ελλάς**

Από την πρώτη στιγμή μιλήσαμε για περιβαλλοντικό έγκλημα. Η διαρροή μιας ποσότητας πετρελαίου που είναι μικρή σχετικά με άλλα περιστατικά ρύπανσης συνέβη μπροστά από το τρίτο μεγαλύτερο εμπορικό λιμάνι της Μεσογείου, τον Πειραιά.

Και όμως, η ρύπανση έφθασε μέχρι τις νοτιότερες παραλίες της Αττικής. Πόσο έτοιμος είναι ο μηχανισμός αντιμετώπισης μεγαλύτερου περιστατικού από τα χιλιάδες τάνκερ που διασχίζουν το Αιγαίο ή από τις εξορύξεις πετρελαίου που ονειρεύονται οι αρμόδιοι υπουργοί; Αντιμετωπίζοντας την εκτεταμένη ρύπανση ως αδίκημα που χρήζει απόδοσης ποινικών ευθυνών, το WWF Ελλάς κατέθεσε στον Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών Πειραιά μήνυση κατά παντός υπευθύνου για παράβαση διατάξεων για την προστασία του περιβάλλοντος και δήλωσε παράσταση πολιτικής αγωγής.

Στόχος των νομικών ενεργειών είναι η παραδειγματική τιμωρία των συγκεκριμένων αδικημάτων ως περιβαλλοντικών εγκλημάτων, μέσα από την εφαρμογή των κοινοτικών οδηγιών για την προστασία του περιβάλλοντος μέσω του ποινικού δικαίου.

Φωτογραφίες: © Χρήστος Παπαδάς / WWF Ελλάς

ΔΑΣΗ

ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΥΜΕ ΤΗ ΓΗ ΤΩΝ ΑΡΠΑΚΤΙΚΩΝ ΠΟΥΛΙΩΝ

Η πολύχρονη συνεισφορά μας στην προστασία του οικολογικού πλουτού της περιοχής της Θράκης με συστηματικότητα και επιμονή είναι η παρακαταθήκη μας για το μέλλον.

Δώρα Σκαρτσή
Υπεύθυνη
προγράμματος Δαδιάς
WWF Ελλάς

Σε αυτή τη μεγάλη και πολύχρονη προσπάθεια δεν είμαστε μόνοι.

Πιστοί στην αξία των συνεργασιών, έχουμε συνοδοιπόρους, μεταξύ άλλων, τους φορείς διαχείρισης των εθνικών πάρκων της Θράκης, τη δασική υπηρεσία, τις υπηρεσίες των Περιφερειακών Ενοτήτων Έβρου και Ροδόπης και τους Δήμους.

πρόγραμμα παρεμβάσεων ζωής για τον ασπροπάρη.

Το πρόγραμμα LIFE «Επιστροφή του Ασπροπάρη» που τελείωσε τον Δεκέμβριο του 2016 βαθμολογήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή με «άριστα»! Με πρωταγωνιστή τον ανιχνευτή δηλητηριασμένων δολωμάτων, τον σκύλο μας τον Κίκο, η ομάδα της Δαδιάς έδωσε αγώνα για την εξάλειψη της φόλας που συνηθίζουν αρκετοί να ρίχνουν στο δάσος για να σκοτώσουν «ανεπιθύμητα ζώα», όπως οι αλεπούδες και οι λύκοι. Οι φόλες είναι η μεγαλύτερη απειλή για τους γύπες που τρέφονται με πτώματα και καθαρίζουν το δάσος.

© Ιάσονας Κάντας / WWF Ελλάς

Επίσης, η ομάδα μας συνέχισε την ενημέρωση των τοπικών φορέων, τις παρεμβάσεις και τις νομικές ενέργειες για τον καλύτερο σχεδιασμό ανάπτυξης της αιολικής ενέργειας με στόχο τις κατά το δυνατόν μικρότερες επιπτώσεις στις οικολογικές αξίες της περιοχής.

Επόμενος σταθμός: το διακρατικό με τη Βουλ-

γαρία πρόγραμμα LIFE RE-Vultures που στοχεύει σε κοινές δράσεις, καθώς οι ανθρώπινες επιλογές και οι πολιτικές προστασίας και των δυο χωρών καθορίζουν το μέλλον τους. Στην Ελλάδα, το πρόγραμμα έχει σκοπό τη δημιουργία ενός δικτύου σημείων τροφοληψίας του Μαυρόγυπτα και του Όρνιου, ώστε να ενισχυθούν οι πληθυσμοί τους στην οροσειρά της Ροδόπης.

Τέλος δουλεύουμε στενά με τους τοπικούς φορείς, για τη διαχείριση καθημερινών θεμάτων και κάνοντας πραγματικότητα το όραμά μας για αρμονική συνύπαρξη ανθρώπων και φύσης.

Διαβάστε περισσότερα: www.wwf.gr/index.php/endangered-species/vultures
www.lifeneophron.eu και www.rewildeurope.com/life-vultures

ΠΥΡΚΑΓΙΕΣ: ΔΥΝΑΜΩΝΟΥΜΕ ΤΗ ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΔΑΣΟΥΣ

Οι δασικές πυρκαγιές και η κλιματική αλλαγή δημιουργούν ένα καυτό μείγμα για τα δάση μας.

Αν δουλέψουμε προληπτικά σήμερα και αλλάξουμε παρωχημένες αντιλήψεις και πρακτικές, θα καταφέρουμε να μειώσουμε τον κίνδυνο.

Ηλίας Τζηρίτης
Συντονιστής
τοπικών δράσεων
WWF Ελλάς

Η ομάδα μας βρέθηκε αυτή τη χρονιά στη Χίο, την Αιγαίλεια και την Άνδρο, μελετώντας τη δασική γη που κάηκε, τις επιπτώσεις και τις δυνατότητες αναγέννησης και αποκατάστασης.

Οι μεγάλες πυρκαγιές του 2016 άφησαν συνολικά 365.869 στρέμματα καμένης δασικής γης σε όλη τη χώρα – τέταρτη χειρότερη χρονιά της τελευταίας δεκαετίας. Η Χίος, η Θάσος και η Εύβοια πλήρωσαν βαρύ τίμημα. Οι φωτιές στα Μαστιχοχώρια και τη Σιδηρούντα της Χίου έκαψαν 49.641 στρέμματα πολύτιμων εκτάσεων. Ιδιαίτερα μας προβληματίζουν οι δυνατότητες αποκατάστασης στις εκτάσεις που έχουν και ειδιδοχικά σε Χίο και Άνδρο τα τελευταία 30 χρόνια. Οι οικολογικοί απολογισμοί που ολοκληρώσαμε δίνουν τη βάση για τα μέτρα προστασίας και αποκατάστασης που πρέπει να εφαρμοστούν από τους αρμόδιους φορείς. Ειδικά στην Αιγαίλεια, 10 χρόνια μετά την καταστροφική πυρκαγιά του 2007, μελετήσαμε την ανάκαμψη των δασικών οικοσυστημάτων του όρους Κλωκού και παρουσιάσαμε προτάσεις για τη μείωση των απειλών, όπως η κτηνοτροφία και η διάβρωση.

© Ηλίας Τζηρίτης / WWF Ελλάς

Παράλληλα, δουλέψαμε εντατικά για την πρόληψη των πυρκαγιών. Σε συνεργασία με τοπικούς φορείς, εθελοντικές ομάδες πυροπροστασίας, κτηνοτρόφους, επιχειρηματίες, μαθητές σχολείων οργανώσαμε στην Άνδρο μια πρότυπη δράση ενημέρωσης και ενασθητοποίησης

με τίτλο «Η φωτιά με αφορά: Μην παίζεις με τον μέλλον της Άνδρου». Στόχος ήταν η μείωση των επαναλαμβανόμενων περιστατικών πυρκαγιών στο νησί αλλά και η πραγματοποίηση ανάλογων δράσεων και σε άλλες «καυτές» περιοχές. Και έτσι έγινε! Η Χίος ορμώμενη από το παράδειγμα της Άνδρου και τον οδηγό τοπικής δράσης για την πρόληψη των πυρκαγιών που έχει εκδώσει το WWF Ελλάς πραγματοποίησε με επιτυχία μια αντίστοιχη τοπική εκστρατεία.

*Το πρόγραμμα
«Η φωτιά με αφορά:
Μην παίζεις με το
μέλλον της Άνδρου»
υλοποιήθηκε με την
υποστήριξη της
Andriaki Shipping
Co, LTD*

© androsportal.gr

© Παναγιώτης Λατσούδης / WWF Ελλάς

Τέλος, με αφορμή τη «μαύρη επέτειο» των 10 χρόνων από τις καταστροφικές πυρκαγιές του 2007, οργανώσαμε ενημερωτική εκστρατεία μνήμης και εγρήγορσης για να αποφύγουμε τέτοιους εφιάλτες στο μέλλον.

Κύριο παράδειγμα αποτέλεσαν οι δράσεις μας στην Πάρνηθα πριν και μετά τη φωτιά και οι καλές πρακτικές που εφαρμόστηκαν και αποτελούν οδηγό για το μέλλον των ελληνικών δασών.

Διαβάστε περισσότερα:
www.wwf.gr/areas/forests και www.wwf.gr/areas/parnitha

ΥΓΡΟΤΟΠΟΙ

ΝΗΣΙΩΤΙΚΟΙ ΥΓΡΟΤΟΠΟΙ: ΞΑΓΟΥΜΕ ΓΝΩΣΗ ΣΤΗ ΜΕΣΟΓΕΙΟ!

**Τα τελευταία έτη,
μέσα από συνέπεια και
σταθερότητα, πετύ-
χαμε κάτι μοναδικό. Η
επιτυχία του ελληνικού
προγράμματος για τους
νησιωτικούς υγρότο-
πους αναγνωρίστηκε σε
παγκόσμιο επίπεδο και
σήμερα 8 μεσογειακές
χώρες δουλεύουν σε
μια κοινή βάση στοχεύ-
οντας στην απογραφή
και προστασία των
δικών τους νησιωτικών
υγρότοπων.**

Θάνος Γιαννακάκης
Συντονιστής
προγράμματος
«Προστασία
των νησιωτικών
υγρότοπων
της Μεσογείου»
WWF Ελλάς

Μέσα σε 13 χρόνια καταφέραμε το ακατόρθωτο για τους 827 μικρούς υγρούς θησαυρούς των νησιών της Ελλάδας. Από την επιστημονική αφάνεια και τη ραγδαία εξαφάνισή τους από τους χάρτες, τους θωρακίσαμε με αυστηρή νομική προστασία.

Μέσα στη χρονιά, εκδώσαμε εγχειρίδιο που θέτει όλη μας την εμπειρία και γνώση στη διάλθεση των πολιτών. Η έκδοση με τίτλο «Οι υγρότοποι στο νησί μου: πώς μπορώ να αναγνωρίσω τα προβλήματα και να βοηθήσω στην προστασία τους;» παρουσιάστηκε σε εθελοντές και τοπικές οργανώσεις μέσα από έξι εικδηλώσεις και στάλθηκε σε εθελοντικές οργανώσεις και δημόσιες υπηρεσίες.

Επόμενος σταθμός: Μεσόγειος. Σε στενή συνεργασία με την πρωτοβουλία MedWet της Σύμβασης Ραμσάρ και το ερευνητικό κέντρο Tour du Valat, ξεκινήσαμε κοινή προσπάθεια για τους υγροτόπους ολόκληρης της Μεσογείου. Η πρώτη ανακοίνωση αυτού του φιλόδοξου καινούριου κεφαλαίου δουλειάς μας έγινε στη 12η πανευρωπαϊκή Συνάντηση Επιστημόνων Υγροτόπων που πραγματοποιήθηκε στο Φάρο της Πορτογαλίας και κατέληξε σε κοινή «Έκκληση για δράση ώστε να σταματήσει η υποβάθμιση των νησιωτικών υγροτόπων της Μεσογείου».

Η νέα χρονιά ξεκινάει δυναμικά με χαρτογραφική αποτύπωση των μικρών υγροτόπων και δράσεις ενημέρωσης και κοινωνικής εγρήγορσης στην Κύπρο, την Τουρκία, την Ισπανία, την Κροατία, την Τυνησία, τη Μάλτα, την Ιταλία και τη Γαλλία.

Η αποφασιστικότητά μας για έξοδο των μικρών νησιωτικών υγροτόπων από την καταστροφική αφάνεια έχει φέρει αποτέλεσμα: κινητοποίηση εκατοντάδων εθελοντών σε κάθε γωνιά της νησιωτικής Ελλάδας και διαμόρφωση νομικού πλαισίου προστασίας τους που αποτελεί πρότυπο για τη Μεσόγειο. Μαζί με τους ενεργούς συμμάχους μας, εθελοντές και πολλά στελέχη δημοσίων υπηρεσιών, έχουμε ήδη καταφέρει να σταματήσουμε απειλές για πολλούς υγροτόπους.

Συνεχίζουμε δυναμικά!

Διαβάστε περισσότερα: www.wwf.gr/areas/island-wetlands

ΠΡΕΣΠΑ: ΕΚΕΙ ΟΠΟΥ Η ΦΥΣΗ ΚΑΙ Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΟΥΝ ΣΥΝΟΡΑ

Μέσα από τη στενή συνεργασία των τριών κρατών, γίνεται πράξη σε τοπικό επίπεδο η αρμονική συμβίωση ανθρώπων και φύσης.

Μυρσίνη Μαλακού
Διευθύντρια
Εταιρίας Προστασίας
Πρεσπών

Μέσα στη χρονιά, γιορτάσαμε την επίσημη ίδρυση του Πάρκου Πρεσπών. Σε ελληνικό επίπεδο, γιορτάσαμε μαζί με την Εταιρεία Προστασίας Πρεσπών την τυπική ίδρυση του διασυνοριακού Πάρκου Πρεσπών.

Με καθυστέρηση, αλλά και δική μας επιμονή αρκετών χρόνων, η Ελλάδα επιτέλους κύρωσε με νόμο τη διεθνή συμφωνία για την ίδρυση αυτού του πρότυπου πάρκου προστασίας των μοναδικών λιμνών. Μέσα από τη στενή συνεργασία των τριών κρατών, γίνεται πράξη σε τοπικό επίπεδο η αρμονική συμβίωση ανθρώπων και φύσης.

© Andrea Bonetti / WWF Ελλάς

Παράλληλα, δουλεύουμε εντατικά, ώστε στην Πρέσπα να φθάσουν οι απαραίτητοι οικονομικοί πόροι για να γίνει πραγματικότητα το όραμα της αρμονικής συμβίωσης ανθρώπων με τη μοναδική φύση. Το Prespa Ohrid Nature Trust (PONT) δημιουργήθηκε για να συμβάλει οικονομικά στην κάλυψη των διαρκώς αυξανόμενων περιβαλλοντικών αναγκών στη διασυνοριακή περιοχή των Πρεσπών. Το WWF Ελλάς έπαιξε καθοριστικό ρόλο στις διαδικασίες δημιουργίας του ταμείου και τώρα πλέον εκπροσωπείται και στο διοικητικό του συμβούλιο.

Στη μακρόχρονη παρουσία μας στις Πρέσπες, συνεργαζόμαστε στενά και αδελφικά με την τοπική Εταιρεία Προστασίας Πρεσπών, καθώς και με το ίδρυμα MAVΑ. Εταίροι στην προσπάθεια είναι το Υπουργείο Περιβάλλοντος και το γερμανικό Υπουργείο Ανάπτυξης, που εκπροσωπείται από την αναπτυξιακή τράπεζα KfW.

Διαβάστε περισσότερα: www.wwf.gr/areas/360-projects/prespes

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗ ΦΥΣΗ: ΝΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ!

Μαζί κερδίσαμε φέτος το κρίσιμο στοίχημα για το μέλλον της ευρωπαϊκής νομοθεσίας για τη φύση. Το επόμενο στοίχημα είναι η καλύτερη εφαρμογή της. Για αυτό θα δουλέψουμε πάλι μαζί, ώστε η προστασία της μοναδικής ελληνικής φύσης να είναι πλήρης και αποτελεσματική.

Ιόλη Χριστοπούλου
Υπεύθυνη πολιτικής για το φυσικό περιβάλλον
WWF Ελλάς

Μέσα στη χρονιά, γιορτάσαμε τη σημαντικότερη ίσως νίκη στο πολιτικό μέτωπο προστασίας της κοινής φυσικής μας κληρονομιάς στην Ευρώπη.

Καταφέραμε να αλλάξουμε τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που είχε ξεκινήσει διαδικασία αλλαγής των δυο σημαντικότερων νόμων προστασίας της φύσης: των οδηγιών για τους οικοτόπους και για τα άγρια πουλιά.

Θα θυμάστε ίσως ότι μέσα από την πανευρωπαϊκή εκστρατεία #NatureAlert σας είχαμε ζητήσει να συμμετάσχετε στη δημόσια διαβούλευση της ΕΕ για την εξέταση της χρησιμότητας αυτών των οδηγιών. Οι περισσότερες από 520.000 συμμετοχές στη διαβούλευση από κάθε γωνιά της Ευρώπης έγιναν τελικά η απαραίτητη ασπίδα προστασίας για τις οδηγίες και τη φύση! Έπεισαν ευρωβουλευτές, υπουργούς και τελικά την ίδια την Επιτροπή για την αξία της νομικής προστασίας της φύσης. Στις 7 Δεκεμβρίου 2016, η Επιτροπή ανακοίνωσε στο πόρισμά της ότι οι δυο οδηγίες προστασίας της ευρωπαϊκής φύσης είναι κατάλληλες για τη διατήρηση της ευρωπαϊκής φυσικής κληρονομιάς και είναι πιο αποτελεσματικές όταν εφαρμόζονται σωστά. Έτσι, η απόφευκτη επαναπροσδιορίστηκε και πλέον η πρόκληση για τα επόμενα χρόνια είναι η καλύτερη εφαρμογή και όχι η υποβάθμισή τους.

Σε αυτή τη μεγάλη εκστρατεία δεν ήμασταν μόνοι. Ολόκληρο το δίκτυο του WWF στην ΕΕ συμμετείχε με αποφασιστικότητα και ενθουσιασμό. Την εκστρατεία συντόνισε το Γραφείο Ευρωπαϊκής Πολιτικής του WWF στις Βρυξέλλες, μαζί με τις οργανώσεις Birdlife, το EEB και τους Friends of the Earth, ενώ σημαντική στήριξη παρείχαν περισσότερες από 100 περιβαλλοντικές οργανώσεις από όλη την ΕΕ και την Ελλάδα.

Για την επόμενη χρονιά, συνεχίζουμε να επαγρυπνούμε και να συνεργαζόμαστε με κάθε ενδιαφερόμενο φορέα για να εφαρμοστεί καλύτερα η ευρωπαϊκή νομοθεσία στην χώρα μας. Θα δώσουμε έμφαση ώστε να λειτουργήσει σωστά και αποτελεσματικά το εθνικό σύστημα των προστατευόμενων περιοχών της χώρας.

Διαβάστε περισσότερα: www.wwf.gr/areas/protected-areas

ΧΤΙΖΟΥΜΕ ΚΑΛΥΤΕΡΗ ΖΩΗ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ

Με γνώση και λύσεις δυναμώνουμε τη φωνή όλων
για καλύτερο τρόπο ζωής που προστατεύει τον πλανήτη
και τη ζωή μας.

ΠΡΑΣΙΝΕΣ ΠΟΛΕΙΣ, ΕΝΕΡΓΟΙ ΠΟΛΙΤΕΣ, ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ

**Το πρασίνισμα των ελληνικών πόλεων δεν είναι πολυτέλεια, αλλά επιτακτική ανάγκη.
Με το Greenspaces δίνουμε τον πρώτο λόγο στους πολίτες.**

Αχιλλέας Πληθάρας
Υπεύθυνος προγραμμάτων ευαισθητοποίησης
WWF Ελλάς

Σε αυτή την προσπάθεια δεν είμαστε μόνοι. Εκτός από την ομάδα του ΕΜΠ, μεγάλος δωρητής του προγράμματος «Καλύτερη ζωή» είναι το Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος και υποστηρικτής το Ίδρυμα Ιωάννη Σ. Λάτση.

Αυτή τη χρονιά, το πρόγραμμά μας για «Καλύτερη ζωή» δυνάμωσε τη φωνή των κατοίκων των πόλεων που νοιάζονται για τους πράσινους χώρους.

Μέσα από την εφαρμογή WWF Greenspaces, πολύτιμο εργαλείο αναφοράς για την κατάσταση των πλατειών και αλσών, αξιολογήθηκαν περισσότεροι από 1.900 χώροι πρασίνου. Τον Μάιο δημοσιοποιήσαμε την έκθεση με τις γνώμες και βαθμολογίες των περισσότερων από 9.000 πολιτών που χρησιμοποιούν την εφαρμογή και τη στείλαμε σε όλους τους δήμους της Ελλάδας. Με χαρά πληροφορηθήκαμε από πολλές δημοτικές αρχές πως τη χρησιμοποιούν ως πυξίδα βελτιώσεων στους δημόσιους χώρους πρασίνου!

Αξιοποιώντας τη δυναμική νέα γενιά επιστημόνων, οργανώσαμε φοιτητικό αρχιτεκτονικό διαγωνισμό για «πράσινες οάσεις» στις πόλεις. Σε συνεργασία με το Εργαστήριο Αστικού Περιβάλλοντος της Σχολής Αρχιτεκτόνων Μηχανικών ΕΜΠ λάβαμε 27 καταπληκτικές ιδέες και σχέδια από φοιτητές αρχιτεκτονικών σχολών της Αθήνας, της Θεσσαλονίκης, της Πάτρας, της Θεσσαλίας, της Θράκης και της Κρήτης. Στις 13 Ιουνίου απονείμαμε τα βραβεία και τους επαίνους στους νικητές και σε όλους τους συμμετέχοντες.

Κατεβάστε κι εσείς την εφαρμογή
greenspaces.gr

GREENSPACES
Το πράσινο στα χέρια σου!

ΚΑΛΥΤΕΡΟΣ ΤΡΟΠΟΣ ΖΩΗΣ: ΥΓΙΗ ΠΑΙΔΙΑ, ΥΓΙΗΣ ΠΛΑΝΗΤΗΣ

Στα σχολεία, καλλιεργούμε
την αγάπη για την καλύτερη
διατροφή που προστατεύει
την υγεία των παιδιών
και του πλανήτη.

ΥΓΙΗ ΠΑΙΔΙΑ

Είμαστε αποφασισμένοι να βελτιώσουμε τις διατροφικές συνήθειες των παιδιών με όφελος για την υγεία τους και το περιβάλλον.

Ελένη Σβορώνου
Υπεύθυνη
περιβαλλοντικής
εκπαίδευσης
WWF Ελλάς

Σε αυτή την προσπάθεια δεν είμαστε μόνοι. Συνεργαστήκαμε στενά με το Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο και έχουμε από την αρχή σταθερούς συνοδοπόρους το Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος (μεγάλο δωρητή του προγράμματος «Καλύτερη ζωή») και το Κοινωφελές Ίδρυμα Ιωάννη Σ. Λάτση (υποστηρικτή του προγράμματος «Καλύτερη ζωή»).

Ετοιμάσαμε ένα πρότυπο εκπαιδευτικό πρόγραμμα και καλέσαμε τους μαθητές, τους δασκάλους και τους γονείς τριών σχολείων να συμμετάσχουν σε εκπαιδευτικές δράσεις.

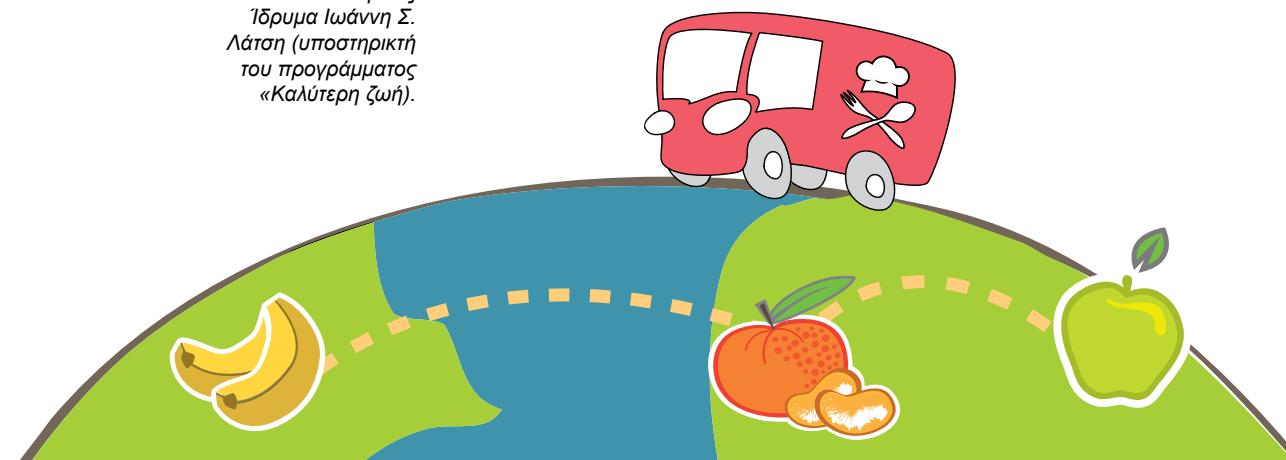
Τη σχολική χρονιά που διανύουμε επιδιώκουμε να απλώσουμε το πρόγραμμα σε όλη την κοινότητα εκπαιδευτικών της χώρας, ξεκινώντας από τα 507 σχολεία που συμμετέχουν στο δίκτυο σχολείων της «Καλύτερης ζωής». Μαζί μας είχαμε τον γνωστό σεφ Αλέξανδρο Παπανδρέου.

© Βασίλης Κοκκινίδης / WWF Ελλάς

Επόμενος σταθμός: περιοδεία σε 20 πόλεις της Ελλάδας, όπου θα μιλήσουμε ανοιχτά και με όλους για τη σημασία της καλύτερης διατροφής, τόσο για την υγεία των παιδιών όσο και για το περιβάλλον.

Διαβάστε περισσότερα: kalyterizoi.gr/ και www.wwf.gr/food

FISH FORWARD:

Ψαροφαγία που δεν πληγώνει

Δείχνουμε πως οι καταναλωτικές μας επιλογές συνδέονται άμεσα με την υγεία των θαλασσών μας και επιδιώκουμε να εμπλέξουμε σε αυτή την προσπάθεια ένα ευρύ και δυναμικό φάσμα πολιτών, επαγγελματιών, εταιφειών και αρμόδιων αρχών. Έτσι η φωνή μας γίνεται πιο δυνατή και οι δράσεις μας πιο αποτελεσματικές.

Χρίστη Σωτηρίου
Υπεύθυνη προγράμματος «Fish Forward»
WWF Ελλάς

93%
των αξιολογημένων
ιχθυαποθεμάτων στη
Μεσόγειο απειλείται
από την υπεραλίευση

Κάνουμε την επιστημονική γνώση εργαλείο στα χέρια του καταναλωτή. Δημιουργήσαμε, λοιπόν, την πρώτη mobile δωρεάν εφαρμογή υπεύθυνης κατανάλωσης ψαρικών, το WWF Fish Guide, με στόχο να ευαισθητοποιήσουμε τους καταναλωτές γύρω από την υπεραλίευση και να δείξουμε πόσο αναγκαίο είναι να επιλέγουν βιώσιμα ψαρικά.

Επιλέγοντας ψαρικά που έχουν αλιευθεί στο σωστό μέγεθος και τη σωστή εποχή, συμβάλλουμε στην προστασία των θαλασσών μας, δεδομένου ότι το 93% των αξιολογημένων ιχθυαποθεμάτων στη Μεσόγειο απειλείται από την υπεραλίευση. Με άλλα λόγια, θες να φας ψάρι; Κατέβασε την εφαρμογή WWF Fish Guide και μάθε να επιλέγεις σωστά τα ψαρικά της αρεσκείας σου, κρατώντας τις θάλασσές μας ζωντανές!

Στο πλαίσιο του ίδιου προγράμματος, οργανώσαμε εκπαιδευτικά σεμινάρια σε τρεις σχολές γαστρονομίας, ώστε η μελλοντική γενιά των σεφ να μάθει να επιλέγει σωστά τις πρώτες ύλες της και να δημιουργεί μενού χρησιμοποιώντας βιώσιμα ψαρικά και όχι γόνο ή ψαρικά που απειλούνται με εξαφάνιση. Παράλληλα, διοργανώσαμε και φέτος το «Restaurant Fishweek» μαζί με το Αθηνόραμα, έχοντας στο πλευρά μας 31 εστιατόρια που ανέλαβαν τον ρόλο του «πρεσβευτή» και που κατάφεραν μέσα σε δύο εβδομάδες να «μυήσουν» περίπου 19.000 άτομα στον κόσμο της υπεύθυνης κατανάλωσης ψαρικών.

Σύμμαχός μας και φέτος, ο διάσημος γευστιγνώστης Ηλίας Μαμαλάκης που αποτελεί πρεσβευτή του Fish Forward, και ο οποίος μαζί με τον ηθοποιό Λευτέρη Ελευθερίου, πρωταγωνίστησε σε μια σειρά από μικρές ταινίες εναισθητοποίησης που προβλήθηκαν σε όλο το δίκτυο μετρό, τρένου και τραμ της Αθήνας.

31
εστιατόρια
ανέλαβαν τον ρόλο
του «πρεσβευτή»
και «μυήσαν» περίπου
19.000
άτομα

© WWF Ελλάς

Τέλος, μέσα στη χρονιά, δημιουργήσαμε τη βιώσιμη «Ψαραγορά του WWF», μια σειρά από ψυχαγωγικές δραστηριότητες, μέσω των οποίων η ομάδα μας «ταξίδεψε» χιλιάδες παιδιά στον κόσμο του βυθού, διαδίδοντας σε όλους το μήνυμα ότι δεν υπάρχει τίποτα πιο απλό από την υπεύθυνη κατανάλωση ψαρικών!

© Άννα Πλειάνη-Ζηλφίδη / WWF Ελλάς

Η πανευρωπαϊκή
εκστρατεία Fish
Forward υλοποιείται
με τη χρηματοδό-
τηση της Ευρωπα-
ϊκής Ένωσης σε 11
χώρες, έχοντας
στην Ελλάδα την
υποστήριξη και
της Unilever.

Διαβάστε περισσότερα: www.fishforward.eu/el/ και <http://fishguide.wwf.gr>

ΖΩΝΤΑΝΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Ανοίγουμε δρόμο για ζωντανή οικονομία. Μοιραζόμαστε γνώση και προτείνουμε λύσεις για οικολογικά και οικονομικά βιώσιμη ανάπτυξη. Δουλεύουμε για μια περιβαλλοντική λύση στη κρίση χρέους, αλιεία που δίνει ζωή στη θάλασσα και τους ψαράδες, καθαρή ενέργειακή αυτονομία στα νησιά και Ελλάδα χωρίς λιγνίτη.

LESS DEBT MORE EARTH

Debt relief for a living economy in Greece

#LessDebtMoreEarth:

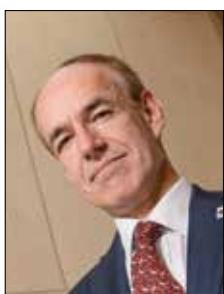
Η φύση δίνει λύση στην κρίση

Μπορεί η Ελλάδα από «κακό παιδί» της Ευρώπης να γίνει διεθνές παράδειγμα προς μίμηση;

Πώς μπορεί το βαρύ δημόσιο χρέος της Ελλάδας να γίνει ευκαιρία για πραγματικά δίκαιη και βιώσιμη ανάπτυξη σε όλη την Ευρώπη; Πού βρίσκεται άραγε ο πραγματικός πλούτος της χώρας μας;

Μέσα στη χρονιά, δημοσιεύσαμε σε συνεργασία με το New Economics Foundation, κείμενο διαλόγου για τη μείωση του ελληνικού χρέους, με στόχο την προώθηση της οικονομικής και οικολογικής βιωσιμότητας για ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση. Στο κείμενο προτείνουμε σημαντική ελάφρυνση του χρέους της Ελλάδας, στο πλαίσιο συμφωνίας για την εφαρμογή των Στόχων του ΟΗΕ για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη (SDGs).

Μάρκο Λαμπερτίνι
γενικός διευθυντής
του WWF International

«Η Ελλάδα βρίσκεται αντιμέτωπη με μεγάλες προκλήσεις. Γνωρίζουμε όλοι μας πως πολλές προσπάθειες για μακροπρόθεσμη λύση έχουν αποτύχει, και ότι, τόσο η κοινωνία, όσο και το περιβάλλον πληρώνουν ακριβά αυτή την πολιτική αβεβαιότητα. Χρειαζόμαστε έναν νέο πολιτικό διάλογο, φιλόδοξο και οραματικό, όταν θέλουμε να ξεπεράσουμε περίπλοκες κοινωνικο-οικονομικές προκλήσεις.

Τώρα λοιπόν είναι η ώρα να σκεφτούμε διαφορετικά. Αυτό το κείμενο διαλόγου έχει ως σκοπό να ξεκινήσει έναν μακρόπνοιο και ανοιχτό διάλογο, σχετικά με τη μετατροπή του χρέους των κρατών σε δύναμη για τη βιώσιμη ανάπτυξη και τη διατήρηση της φύσης, αξιοποιώντας ως κεντρικό πολιτικό πρόταγμα το πλαίσιο των Στόχων για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη, τους οποίους η διεθνής κοινότητα συμφώνησε πέρυσι στη Νέα Υόρκη υπό την ηγεσία των Ηνωμένων Εθνών.»

Διαβάστε περισσότερα: www.wwf.gr/lessdebtmoreearth

ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΛΙΕΙΑ, ΖΟΝΤΑΝΕΣ ΘΑΛΑΣΣΕΣ

Η βελτίωση των αλιευτικών πρακτικών, η διάθεση και η υπεύθυνη κατανάλωση ψαρικών βοηθούν τη θάλασσα να ανακάμψει, στηρίζοντας το επάγγελμα των ψαράδων και εξασφαλίζοντας φάρια για τις επόμενες γενιές.

Αντιγόνη Φούτση

Υπεύθυνη προγράμματος αλιείας WWF Ελλάς

Σε αυτή την πρωτοποριακή πρωτοβουλία δουλεύουμε μαζί με τον ΑΒ Βασιλόπουλο, τον τοπικό σύλλογο αλιέων γρι-γρι, την εταιρεία εμπορίας ψαριών «Μανιός» και το Ινστιτούτο Αλιευτικής Έρευνας.

Η πρωτοβουλία υλοποιείται και με την υποστήριξη του WWF Ολλανδίας.

Με στόχο τη βιωσιμότητα των θαλάσσιων πόρων και του εισοδήματος των ψαράδων, προωθούμε την αλιεία που κερδίζει πιστοποιητικά περιβαλλοντικής βιωσιμότητας.

Μετά από δυο χρόνια εντατικής επιστημονικής παρακολούθησης και στενής συνεργασίας με όλους τους εμπλεκόμενους στην αλιεία φορείς ο αλιευτικός στόλος γρι-γρι της Καβάλας είναι σχεδόν έτοιμος να λάβει τα «εύσημα βιωσιμότητας».

Μέσα στη χρονιά, μεταξύ πολλών άλλων δράσεων, η επιστημονική ομάδα του WWF Ελλάς και του ιταλικού ερευνητικού ίνστιτούτου Tethys Research Institute, πραγματοποίησε με την υποστήριξη του WWF Βελγίου εναέρια καταγραφή των κητωδών της περιοχής. Στις 5 μέρες καταγραφής με το ειδικά διαμορφωμένο ερευνητικό αεροπλάνο, η επιστημονική ομάδα κατέγραψε και τα τέσσερα είδη δελφινιών που κολυμπούν στις ελληνικές θάλασσες, καθώς και τόνους, θαλάσσιες χελώνες, ξιφίες και άλλα θαυμάσια. Σκοπός της έρευνας, που έγινε για πρώτη φορά στην Ελλάδα, ήταν η εκτίμηση του πληθυσμού των κητωδών στην περιοχή, ούτως ώστε να διερευνηθεί το κατά πόσο υπάρχουν έμμεσες επιπτώσεις της αλιευτικής δραστηριότητας στις διατροφικές ανάγκες των κητωδών.

Επίσης, αναλύσαμε τα δεδομένα από τον καβαλιώτικο στόλο γρι-γρι και είδαμε πως οι απορρίψεις ψαριών που δεν έχουν εμπορική αξία ήταν πολύ μικρές. Άρα ο στόλος της Καβάλας χρησιμοποιεί σωστές αλιευτικές πρακτικές. Οργανώσαμε λουπόν πρόγραμμα ανταλλαγής τεχνογνωσίας και εμπειριών μεταξύ ψαράδων από την Καβάλα και το Φάρο της Πορτογαλίας, έτσι ώστε να διαδοθούν οι καλές πρακτικές και να μοιραστούν οι ψαράδες απόψεις σχετικά με το ζήτημα της μείωσης των απορρίψεων και της σημασίας της συμμετοχής τους στη διαδικασία λήψης αποφάσεων.

Η διαδικασία αξιολόγησης αναμένεται να ξεκινήσει από το Marine Stewardship Council (MSC), τον αρμόδιο διεθνή οργανισμό, με στόχο την πιστοποίηση της βιωσιμότητας της αλιείας μέσα στο 2018. Ελπίζουμε ότι ο στόλος γρι-γρι της Καβάλας που ψαρεύει γαύρο και σαρδέλα, θα είναι ο πρώτος στόλος της Μεσογείου που θα αποκτήσει οικολογική πιστοποίηση βιώσιμης αλιείας.

© Μαρία Λιβανού / WWF Ελλάς

Παράλληλα, στηρίζουμε εντατικά τις προσπάθειες για να μπει και η Ελλάδα στον χάρτη της υπεύθυνης υδατοκαλλιέργειας. Το σχέδιο δράσης που εκπονήθηκε σε συνεργασία με το διεθνές του δίκτυο του WWF, εφαρμόζεται σε τρεις μονάδες ιχθυοκαλλιέργειας τοιπούρας και λαβρακιού στο Αλιβέρι, τον Αστακό και τη Ναύπακτο.

Δίπλα μας σ' αυτή την προσπάθεια είναι η AB Βασιλόποντος που προμηθεύεται προϊόντα υδατοκαλλιέργειας από τις συγκεκριμένες φάρμες, και στηρίζει την πρωτοβουλία μας.

Το WWF συνεργάστηκε με το Aquaculture Stewardship Council (ASC) προκειμένου να αναπτυχθεί ένα νέο πρότυπο για τα μεσογειακά είδη, τοιπούρα –λαβράκι. Το ASC, διεθνής οργανισμός πιστοποίησης υπεύθυνης υδατοκαλλιέργειας, προχώρησε σε πλοτικούς ελέγχους σε φάρμες του Νηρέα και άλλων υδατοκαλλιέργειών στη Μεσόγειο με στόχο να εξετάσει τη δυνατότητα εφαρμογής του νέου προτύπου.

Η δημιουργία του νέου αυτού προτύπου ανοίγει τον δρόμο για την πρώτη πιστοποίηση ASC στην Ελλάδα και στη Μεσόγειο για τα μεσογειακά είδη.

Διαβάστε περισσότερα: www.wwf.gr/index.php/areas/marine

TILOS: ΔΙΠΛΗ ΠΡΩΤΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΘΑΡΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ!

Στην Τήλο κάνουμε το όραμα πραγματικότητα. Με σεβασμό στο φυσικό περιβάλλον και τον άνθρωπο, αποδεικνύουμε ότι οι καθαρές πηγές ενέργειας είναι η λύση του μέλλοντος.

Ανθίμος Χατζηβασιλείου

Υπεύθυνος επικοινωνίας για την πολιτική WWF Ελλάς

Σε αυτή την πρωτότυπη προσπάθεια δεν δουλεύουμε μόνοι. Το έργο TILOS συντονίζει το TEI Πειραιά, χρηματοδοτεί η Ευρωπαϊκή Επιπροπή (Horizon 2020), και υλοποιείται σε συνεργασία με 13 εταίρους από εππάχωρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Από την Ελλάδα, συμμετέχουν επίσης ο ΔΕΔΔΗΕ (εθνικός διαχειριστής του δικτύου διανομής) και η εταιρεία Eunice Energy Group. Μεγάλος σύμμαχος σε όλη την προσπάθεια είναι ο Δήμος Τήλου και οι φιλόξενοι κάτοικοι του νησιού.

Μια πολύ ιδιαίτερη στιγμή τη χρονιά που πέρασε, ήταν η διπλή πανευρωπαϊκή πρωτιά για τη δουλειά μας στην Τήλο. Το καινοτόμο έργο TILOS, στο οποίο συμμετέχει το WWF Ελλάς μαζί με μεγάλη ομάδα εταίρων, απέσπασε δύο βραβεία

στον ευρωπαϊκό διαγωνισμό βιώσιμης ενέργειας.

Έτσι, γιορτάσαμε για το βραβείο στην κατηγορία «Ενεργειακά νησιά», που κρίθηκε από επιτροπή ειδικών, και το «Βραβείο κοινού» που απονεμήθηκε μετά από ανοιχτή ψηφοφορία μεταξύ 12 συνολικά ευρωπαϊκών έργων, συγκεντρώνοντας μάλιστα τις περισσότερες ψήφους στην ιστορία του θεσμού.

© Χρήστος Γιαννακόπουλος

Παράλληλα, συνεχίστηκαν τα σεμινάρια επιμόρφωσης και ενημέρωσης των κατοίκων της Τήλου για το υβριδικό σύστημα που αυξάνουν την κοινωνική ενασχόληση με το έργο. Ανοίξαμε επίσης και κέντρο ενημέρωσης για τους κατοίκους και τους τουρίστες του νησιού, με πληροφοριακό υλικό και διαδραστική οθόνη παρακολούθησης σε πραγματικό χρόνο της ζήτησης και παραγωγής ενέργειας του νησιού.

Διαβάστε περισσότερα: www.tiloshorizon.eu

ΕΛΛΑΔΑ ΧΩΡΙΣ ΛΙΓΝΙΤΗ

**Το όραμά μας για δίκαιη
μετάβαση της Ελλάδας
στη μεταλιγνιτική
περίοδο είναι απολύτως
εφικτό. Η πορεία
της χώρας προς
την καθαρή ενέργεια
είναι μονόδρομος.**

Νίκος Μάντζαρης

Υπεύθυνος τομέα
ενεργειακής & κλιματικής
πολιτικής WWF Ελλάς

*Σε αυτόν τον αγώνα
δεν είμαστε μόνοι: η
ευρωπαϊκή οργάνωση
περιβαλλοντικών δικη-
γόρων Client Earth, το
Γραφείο Ευρωπαϊκής
Πολιτικής του WWF, το
Εθνικό Αστεροσκοπείο
Αθηνών, ο Δήμος και
τοπικοί φορείς της
Κοζάνης, το Climate
Action Network, καθώς
και τα γραφεία WWF
Πολωνίας, Βουλγαρίας
και Γερμανίας είναι
μερικοί μόνο από τους
πολύτιμους συνοδοι-
πόρους μας προς το
όραμα για δίκαιη μετά-
βαση της Ελλάδας στη
μεταλιγνιτική περίοδο.*

την αποφασιστική στροφή στην καθαρή ενέργεια.

Φέτος δουλέψαμε εντατικά για να μη διαιωνιστεί το λιγνιτικό μοντέλο ηλεκτροπαραγωγής στη χώρα μας. Πετύχαμε να αποτρέψουμε φωτογραφικές τροπολογίες που θα έδιναν κρυφές επιδοτήσεις σε νέες λιγνιτικές μονάδες, και συμβάλλαμε στη θέσπιση νέων αυστηρών ορίων εκπομπών για τις μεγάλες μονάδες καύσης στην Ευρώπη. Αγωνιστήκαμε επίσης για τη μετάβαση στη μεταλιγνιτική περίοδο μέσα από τη συνεργασία μας με τοπικούς φορείς της Δυτικής Μακεδονίας, ενώ μέσα από τη συστηματική επικοινωνία και ενημέρωση ευρωβουλευτών, παράλληλα με τα εργατικά συνδικάτα, πετύχαμε την έγκριση από το Ευρωκοινοβούλιο της ίδρυσης του «Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης» σε πανευρωπαϊκό επίπεδο. Το ταμείο αυτό θα χρηματοδοτεί την αναζω-γόνηση της οικονομίας σε περιοχές που τώρα ζουν και ανασαίνουν τον βλαβερό για την ανθρώπινη υγεία και το περιβάλλον λιγνίτη.

© Andrea Bonetti / WWF Ελλάς

Παράλληλα, κινήσαμε νομικές ενέργειες για τη νέα περιβαλλοντική άδεια του λιγνιτικού σταθμού Αγίου Δημητρίου που θεωρούμε ότι παραβιάζει την ευρωπαϊκή περιβαλλοντική νομοθεσία. Καταθέσαμε επίσης, στο αρμόδιο όργανο της Οικονομικής Επιτροπής του ΟΗΕ για

την Ευρώπη (UNECE), προσφυγή κατά του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, για τον αδιαφανή και δικαστικά μη ελέγχιμο τρόπο αδειοδότησης των λιγνιτικών σταθμών της ΔΕΗ.

Επόμενος σταθμός: το σχέδιο πορείας της Ελλάδας προς την καθαρή ενέργεια, το οποίο ετοιμάσαμε σε συνεργασία με το Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών.

Διαβάστε περισσότερα: www.wwf.gr/sustainable-economy/clean-energy

ΒΑΖΟΥΜΕ ΦΡΕΝΟ ΣΤΗΝ ΑΠΩΛΕΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΝΟΜΩΝ

Με γνώση και λύσεις προστατεύουμε τους σημαντικότερους περιβαλλοντικούς νόμους και θεσμούς και καλλιεργούμε την περιβαλλοντική δημοκρατία.

ΕΤΗΣΙΑ ΝΟΜΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Εδώ και 13 χρόνια, με συνέπεια και επιστημονική πληρότητα μετατρέπουμε νόμους και πολιτικές σε γνώση για όλους. Θυμίζουμε επίσης ότι η προστασία της φύσης και το ασφαλές πλαίσιο για τη βιώσιμη ανάπτυξη έχουν κοινό παρονομαστή: ξεκάθαρους, δικαιους και διαφανείς κανόνες.

Θεοδότα Νάντου
Επικεφαλής πολιτικής
WWF Ελλάς

Οι εκθέσεις για τους περιβαλλοντικούς νόμους, τις οποίες συντάσσουμε με συνέπεια κάθε χρόνο από το 2005, είναι το μόνο εργαλείο παρακολούθησης του περιβαλλοντικού δικαίου στην Ελλάδα. Την πολύτιμη πληροφορία τη δίνουμε σε όλους, επειδή πιστεύουμε πως η γνώση για τους νόμους είναι δύναμη για την προστασία του περιβάλλοντος από τους ίδιους τους πολίτες.

Φέτος εκδόσαμε τη 13η ετήσια έκθεση. Από το 2005, παρακολούθούμε και καταγράφουμε τις σημαντικότερες εξελίξεις στη νομοθεσία και τις δικαιοστικές αποφάσεις για την προστασία του περιβάλλοντος. Σε κάθε έκθεση εξετάζουμε και αναλύουμε τις εξελίξεις σε μια σειρά από κρίσιμους για το περιβάλλον τομείς, όπως η προστασία των δασών και της θάλασσας, η χωροταξία, η ενέργεια και κλιματική αλλαγή, η διαφάνεια, ο έλεγχος του περιβαλλοντικού εγκλήματος.

Οι συνεχείς τακτοποιήσεις αυθαιρέτων, η κατεδάφιση της δασικής νομοθεσίας, η ανάγκη προστασίας της θάλασσας μέσω του ποινικού δικαίου, με αφορμή την πετρελαιοκηλίδα στον Σαρωνικό, είναι μερικά μόνο από τα πολλά ζητήματα που αναλύθηκαν στη φετινή έκθεση. Ταυτόχρονα, αναδείχθηκαν και σημαντικές νίκες, όπως η κύρωση της συμφωνίας για την ίδρυση του διασυνοριακού Πάρκου Πρεσπών και η σωτηρία των κοινοτικών οδηγιών για την προστασία της φύσης.

Διαβάστε περισσότερα: www.wwf.gr/library/library-nomikes-ekthesesis

© ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ / Εγενθέρειον Αλίκη

Με άμεση ανάλυση, νομικό σχολιασμό και έγκαιρη παρέμβαση προς τους βουλευτές, είμαστε αποφασισμένοι να αποτρέψουμε σημαντικές απειλές για την ελληνική φύση.

ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΚΑΛΥΤΕΡΟΥΣ ΝΟΜΟΥΣ

Είμαστε αποφασισμένοι να προασπίσουμε τον πολύτιμο οικολογικό πλούτο της Ελλάδας και τους νόμους που τον θωρακίζουν.

Γιώργος Χασιώτης
Νομικός συντονιστής
WWF Ελλάς

Καταθέσαμε παρεμβάσεις σε 10 νομοσχέδια και 16 διαβουλεύσεις, ενώ συναντηθήκαμε με βουλευτές και εκπροσώπους υπουργείων, υποστηρίζοντας την ανάγκη για αποτελεσματικούς νόμους και προτείνοντας λύσεις σε πραγματικά προβλήματα.

© ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ / Ελευθερίου Αλίκη

Διαβάστε τις παρεμβάσεις μας: www.wwf.gr/library/library-paremvaseis

ΟΙ ΝΟΜΟΙ ΣΤΑ ΧΕΡΙΑ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ

Υπάρχουν πολλοί και δυναμικοί άνθρωποι που ξεχωρίζουν και δίνουν απλόχερα περιβαλλοντικό δυναμισμό στην κοινωνία. Είμαστε περήφανοι για τη Νομική Ομάδα μας που εδώ και 14 χρόνια υποστηρίζει εθελοντικά τοπικούς περιβαλλοντικούς συλλόγους και πολίτες.

Μέσα στη χρονιά, οι 20 ενεργοί εθελοντές νομικοί, μηχανικοί, περιβαλλοντολόγοι και μέλη με άλλες ειδικότητες δούλεψαν σε περίπου 40 αναφορές ή ερωτήματα για περιβαλλοντικά προβλήματα σε όλη τη χώρα.

Διαβάστε περισσότερα: www.wwf.gr/legal-team

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

Οι οικονομικοί πόροι που διαχειριζόμαστε δεν μας ανήκουν. Προορίζονται για την αποτελεσματική προστασία του περιβάλλοντος, ώστε να επιτύχουμε το όραμα για αρμονική συμβίωση ανθρώπου και φύσης. Η διαφάνεια και η δημόσια λογοδοσία είναι ηθική και νομική υποχρέωση την οποία τιμούμε με προσήλωση και αποφασιστικότητα.

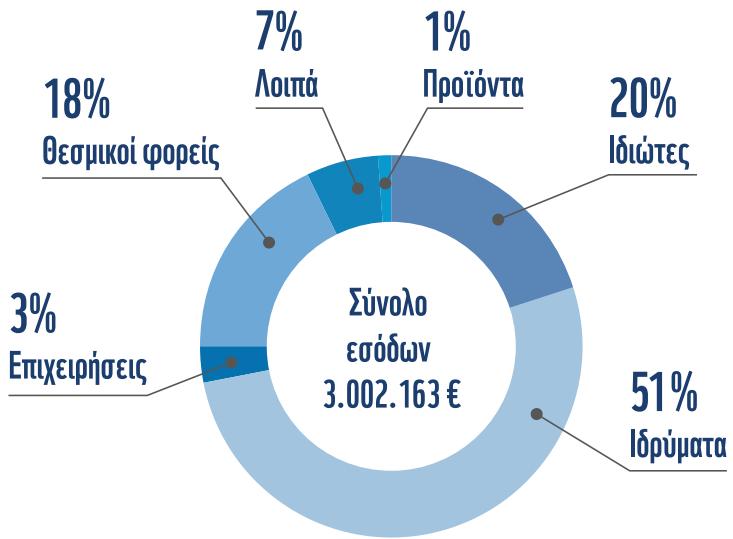

Η οικονομική διαχείριση της οργάνωσης εγγυάται τη χρηστή και αποτελεσματική διαχείριση των πόρων μας εξασφαλίζοντας την πλήρη διαφάνεια των οικονομικών μας στοιχείων.

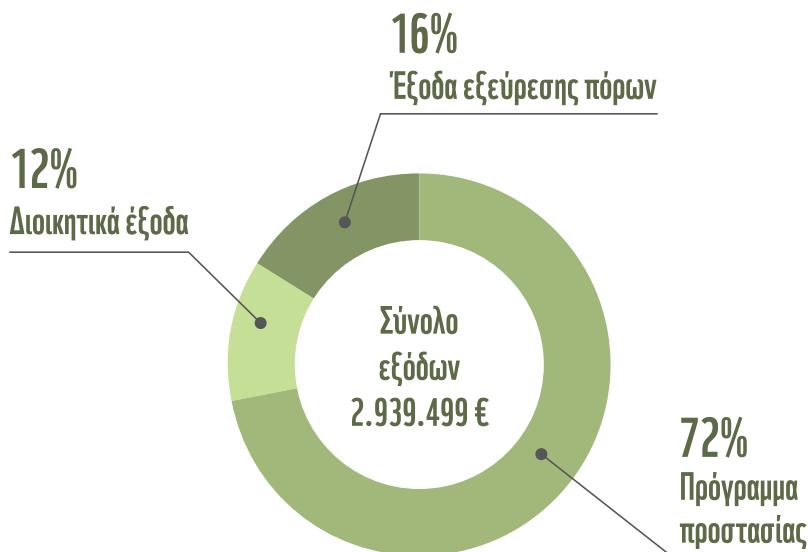
Με αυτόν τον στόχο, ακολουθούμε τα αυστηρότερα λογιστικά και διαχειριστικά πρότυπα και ελεγχόμαστε από ανεξάρτητους ορκωτούς ελεγκτές σε ετήσια βάση.

Χρήστος Ροδόπουλος
Επικεφαλής οικονομικών & διοικητικών υπηρεσιών
WWF Ελλάς

Ιδιώτες υποστηρικτές	584.060
Κοινωφελή ιδρύματα.....	1.535.399
Θεσμικοί φορείς	541.233
Προϊόντα WWF	31.211
Επιχειρήσεις	99.508
Λοιπά έσοδα.....	210.753
Σύνολο	3.002.163

To WWF Ελλάς ελέγχθηκε για την περίοδο 01/07/2016 - 30/06/2017 από την ελεγκτική εταιρεία ΣΟΛ - Crowe Horwath. Οι οικονομικές καταστάσεις είναι διαθέσιμες και στην ιστοσελίδα μας αλλά μπορείτε να τις προμηθευτείτε και από τα γραφεία μας.

Διοικητικά έξοδα	369.126
Έξοδα εξεύρεσης πόρων.....	468.527
Δράσεις προστασίας περιβάλλοντος ...	2.101.846
Σύνολο	2.939.499

ΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΕΤΟΣ 2017 ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΑΠΟ 1/7/2016 ΕΩΣ ΚΑΙ 30/6/2017

ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΣΟΔΩΝ

Ιδιώτες υποστηρικτές

Υποστηρικτές.....	424.289
Διακεκριμένοι φίλοι	70.571
Υψηλοί & μεγάλοι δωρητές.....	89.200
	Σύνολο: 584.060

Κοινωφελή ιδρύματα

Ίδρυμα MAVA, για το σύνολο του προγράμματος του WWF Ελλάς	1.007.901
Ίδρυμα Α. Γ. Λεβέντη, για το σύνολο του προγράμματος του WWF Ελλάς.....	200.000
Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος, για το πρόγραμμα "Καλύτερη Ζωή 2.0"	135.906
European Climate Foundation, για το πρόγραμμα "Σταδιακή απεξάρτηση από τον λιγνίτη"	76.550
Prince Albert II of Monaco Foundation, για το πρόγραμμα "LIFE Κυκλαδες"	48.522
Κοινωφελές Ίδρυμα I. Σ. Λάτση, για το πρόγραμμα "Καλύτερη Ζωή 2.0".....	36.525
CEPF για το πρόγραμμα σύστασης και λειτουργίας του Prespa Ohrid Nature Trust (PONT).....	29.995
	Σύνολο: 1.535.399

Επιχειρήσεις

Apple Inc, έσοδα από την καμπάνια "Apps for Earth" για την αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης παραλιών ωοτοκίας της θαλάσσιας χελώνας	42.440
AB Βασιλόπουλος, για τη χρηματοδότηση του έργου βελτίωσης της βιωσιμότητας του αλιευτικού στόλου γηρι-γηρι της Καβάλας και υπεύθυνης υδατοκαλλιέργειας Νηρέα	30.000
Ελαϊς-Unilever, για το πρόγραμμα βιώσιμης κατανάλωσης αλιευμάτων στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού έτους ανάπτυξης	15.000
Αυγά Βλαχάκη, από τον χρηματοδοτικό μηχανισμό για την αγορά βιολογικών προϊόντων.....	8.000
Entersoft A.E, χορηγία για τη χρήση λογισμικού συστήματος	3.568
Mars Hellas, από τη χορηγία για την κάλυψη των φαρμακευτικών εξόδων του σκύλου για την ανίχνευση δηλητηριασμένων δολωμάτων	500
	Σύνολο: 99.508

Προϊόντα WWF

Επίσημοι αδειούχοι

Συνεργασίες δικτύου WWF - Λούτρινα ζωάκια & ξύλινα παιχνίδια	6.540
Fab Sportswear - Μαγιό	3.000
KEEN s.a - Ρούχα από βιολογικό βαμβάκι	2.000
Πλαξός A. E. - Σχολικά	2.000
Sun of a Beach - Πετσέτες θαλάσσης	1.544
Χάνος ABEE - Ομπρέλες	1.500
Εκδόσεις Ψυχογιός - Ημερολόγιο	736
Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη - Παιδικό Βιβλίο	192

Πωλήσεις

Πωλήσεις προϊόντων WWF	13.699
------------------------------	--------

Σύνολο: 31.211

Θεσμικοί φορείς

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Χρηματοδοτικό μέσο για το περιβάλλον "LIFE Nature":

Συγχρηματοδότηση του προγράμματος "LIFE Κυκλάδες"	192.956
---	---------

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Χρηματοδοτικό μέσο για την έρευνα και την καινοτομία "Horizon2020":

Χρηματοδότηση του προγράμματος "TILOS: Ανάπτυξη & λειτουργία ενός πρωτούπου συστήματος εξοικονόμησης ενέργειας"	114.135
---	---------

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Χρηματοδοτικό μέσο για την εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση για την ανάπτυξη "DEAR":

Συγχρηματοδότηση του προγράμματος "Fish Forward" για τη βιώσιμη κατανάλωση αλιευμάτων στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού έπους ανάπτυξης	82.990
--	--------

Πράσινο Ταμείο, Χρηματοδοτικό μέσο για το περιβάλλον "Καινοτόμες Περιβαλλοντικές

Δράσεις 2016": Συγχρηματοδότηση του προγράμματος "LIFE-H επιστροφή του Ασπροπόρη"	36.495
---	--------

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Χρηματοδοτικό μέσο για την ανταλαγή νέων εθελοντών στην Ευρώπη "Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εθελοντισμού (EVS):

Χρηματοδότηση φιλοξενίας εθελοντών στο πρόγραμμα Δαδιάς	36.365
---	--------

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Χρηματοδοτικό μέσο για το περιβάλλον "LIFE Nature":

Συγχρηματοδότηση του προγράμματος "LIFE Όρνια"	30.419
--	--------

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Χρηματοδοτικό μέσο για το περιβάλλον "LIFE Nature":

Συγχρηματοδότηση του προγράμματος "LIFE-H επιστροφή του Ασπροπόρη"	29.787
--	--------

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Χρηματοδοτικό μέσο για την έρευνα και την καινοτομία "Horizon2020":

Συγχρηματοδότηση του προγράμματος "MINOUW": Αύξηση της επιλεκτικότητας της αλιείας	18.086
--	--------

Σύνολο: 541.233

Λοιπά έσοδα

Eurobank Cards, από την κάρτα WWF Eurobank Visa	51.320
---	--------

WWF Βελγίου, για το πρόγραμμα εκτίμησης αφθονίας κητωδών στο Β. Αιγαίο	40.000
--	--------

WWF Ολλανδίας, για το πρόγραμμα βιώσιμης κατανάλωσης αλιευμάτων στη Μεσόγειο	40.000
--	--------

Δωρεές εις μνήμην του Κ. Μητσοτάκη	32.450
--	--------

WWF Ολλανδίας, για το πρόγραμμα της περιβαλλοντικής νομοθεσίας	15.000
--	--------

WWF MedPO, για το πρόγραμμα πρόληψης πυρκαγιών στα Σεκάνια Ζακύνθου	14.000
---	--------

WWF Σουηδίας, για την υποστήριξη της διαχείρισης της παραλίας Σεκανίων Ζακύνθου	10.000
---	--------

'Έσοδα από διαχείριση διαθεσίμων	7.983
--	-------

Σύνολο: 210.753

Κοινωφελή ιδρύματα

Και αυτή τη χρονιά κοινωφελή ιδρύματα που εδρεύουν στην Ελλάδα και στο εξωτερικό στήριξαν τις δράσεις μας με πόρους που ξεπερνούν τα μισά μας έσοδα.

Οι στρατηγικές αυτές συμμαχίες μας βοηθούν να επενδύουμε στην ανάπτυξη φιλόδοξων δεσμεύσεων για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, την εξοικονόμηση ενέργειας και την ευαισθητοποίηση και κινητοποίηση των πολιτών. Το Ίδρυμα MAVA και το Ίδρυμα Α.Γ. Λεβέντη είναι σταθερά δίπλα μας στηρίζοντας γενναιόδωρα συνολικά το έργο της οργάνωσης, για περισσότερο από δύο δεκαετίες,

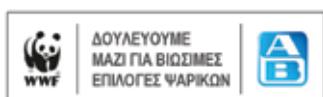
Το πρόγραμμα «Καλύτερη Ζωή» δεν θα μπορούσε να υλοποιηθεί χωρίς τη σταθερή συνεργασία με το Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος που ενισχύθηκε τα τελευταία χρόνια από την υποστήριξη του Ιδρύματος Ι. Σ. Λάτση.

Επιχειρήσεις

Οι διμερείς συνεργασίες μας στοχεύουν στο να αποφέρουν άμεσα αποτελέσματα σε σημαντικά ζητήματα ή σε περιοχές προτεραιότητας, αλλάζοντας τις πρακτικές στη λειτουργία της επιχείρησης και στη σχέση της με την προμηθευτική της αλυσίδα. Η δέσμευση μερίδας του λιανεμπορίου να βελτιώσει τις προμήθειες ψαρικών της, υποστηρίζοντας πρωτοβουλίες όπως το πρόγραμμα βελτίωσης βιώσιμότητας αλιευτικού στόλου ή υπεύθυνης υδατοκαλλιέργειας μπορεί να επηρεάσει συναφείς αγορές και να φέρει αλλαγή σε κλίμακα που δεν θα ήταν εφικτή διαφορετικά.

Η αξιοποίηση νέων καναλιών επικοινωνίας και η ευαισθητοποίηση του δικτύου συνεργατών μίας επιχείρησης σε θέματα βιώσιμης κατανάλωσης και προμήθειας ψαρικών μπορεί να λειτουργήσει αθροιστικά στην αλλαγή συμπεριφοράς που επιδιώκουμε. Ευχαριστούμε όλους τους εταιρικούς συνεργάτες για την υποστήριξή τους.

ΠΡΟΪΟΝΤΑ

Η αγορά οποιουδήποτε από τα 350 διαφορετικά προϊόντα της συλλογής WWF, ενισχύει οικονομικά μέρος της δουλειάς μας που δεν χρηματοδοτείται από άλλες πηγές.

Δέσποινα Τζάλλα

Συντονίστρια τομέα εξεύρεσης πόρων
WWF Ελλάς

Έχετε σκεφτεί ποτέ πως μία ομπρέλα μπορεί να βοηθήσει το θαλάσσιο πρόγραμμά μας και την προστασία της καρέτα; Να δυναμώσει την πρόληψη μιας πυρκαγιάς; Να προσφέρει πολύτιμη περιβαλλοντική εναισθητοποίηση σε σχολεία; Ή ακόμη να κάνει δυνατή την παρέμβασή μας για καταψήφιση ενός καταστρεπτικού για το περιβάλλον νομοσχεδίου;

Και όμως! Κάθε ομπρέλα WWF βοηθάει τη φύση, υποστηρίζοντας τη δουλειά μας και μεταδίδοντας σε όλους το πιο οικολογικό μήνυμα: μαζί για έναν ζωντανό πλανήτη!

Η χρονιά αυτή ανέδειξε ως κορυφαία προϊόντα WWF τα μπλουζάκια μας από ελληνικό βιολογικό βαμβάκι! Περισσότερα από 30 διαφορετικά t-shirts ντύνουν φίλους μας με μηνύματα όπως: «I am an animal», «Born to be wild», «Save our seas».

Οι ομπρέλες ακολούθησαν στις προτιμήσεις, ειδικά στις περιόδους των βροχών. Και βέβαια τα παγίως αγαπημένα λούτρινα παντάκια, το απειλούμενο ζώο που κοσμεί το λογότυπο του WWF, τα οποία κρατούν σταθερά τη θέση τους στην πρώτη τριάδα.

Η αγορά οποιουδήποτε από τα 350 διαφορετικά προϊόντα της συλλογής WWF ενισχύει οικονομικά μέρος της δουλειάς μας που δεν χρηματοδοτείται από άλλες πηγές. Όπως για παράδειγμα η σημαντική δουλειά που κάνουμε για την εφαρμογή των περιβαλλοντικών νόμων.

Επισκεφθείτε και φέτος τη συλλογή μας στο ηλεκτρονικό μας κατάστημα:
www.wwf.gr/shop

Ελάτε αν μπορείτε και στο πωλητήριό μας, στη Λεμπέση 21, ώστε να μας γνωρίσετε και να επιλέξετε από κοντά το δικό σας αγαπημένο!

©Andrea Bonelli / WWF-Ελλάς

ΕΣΕΙΣ ΜΑΣ ΣΤΗΡΙΖΕΤΕ

Η σημαντική δουλειά που έχουμε μέχρι σήμερα καταφέρει δεν θα ήταν δυνατή χωρίς τη βοήθεια των υποστηρικτών του WWF Ελλάς και όλων όσοι δίνουν τον καλό αγώνα για το περιβάλλον ως ζωτικής σημασίας κοινό αγαθό.

**Μέσα από το WWF
διεκδικώ αλλαγές
στη νομοθεσία για τις
προστατευόμενες
περιοχές, έχω φωνή
και ασκώ πίεση**

Μάρθα Λυρώνη

Υποστηρίκτρια
WWF Ελλάς

Το 2006 περπατώντας στην Πανεπιστημίου, βρέθηκε μπροστά μου η ομάδα Άμεσου Διαλόγου και, αν και τα μέλη της είχαν εξαιρετικά επιχειρήματα, δε χρειάστηκε να με πείσουν. Από τότε ξεκίνησε η σχέση μας με το WWF.

Πιστεύω ότι όλοι έχουμε μέσα μας την έννοια της προσφοράς, που ίσως την ξεχάμε μες στο καθημερινό τρέξιμο, και για μένα είχε έρθει η ώρα να κάνω κάτι. Με το WWF κατάφερα να σταθώ λίγο και να δω τον κόσμο σαν παρατηρήτρια. Κι αν η σχέση μας ήταν μέχρι τότε οικονομική, πολύ σύντομα «ερωτεύτηκα» τη Δαδιά. Αναρωτιέμαι αν υπάρχει ομορφότερος τόπος, ομορφότεροι άνθρωποι κι ομορφότεροι... γύπτες. Έπειτα δε θα ξεχάσω ποτέ τη στιγμή που, παρατηρώντας ελάφια στην Πάρνηθα, έφτασε στ' αφτιά μου κάτι σαν απόκοσμος ήχος, κι όταν έστρεψα το βλέμμα μου αντίκρυσσα στο ύψωμα απέναντί μου δύο αρσενικά ελάφια να μπλέκουν τα κέρατά τους και να μονομαχούν, διεκδικώντας το προνόμιο στο ζευγάρωμα.

Το WWF με κάνει περήφανη με τη μαχητικότητα των ανθρώπων του και την εξωστρέφειά τους. Κάθε φορά που δίνουν μάχη στις δημόσιες διαβούλευσεις και στη βουλή εκπροσωπούν το μέλλον μου. Μέσα από το WWF διεκδικώ αλλαγές στη νομοθεσία για τις προστατευόμενες περιοχές, έχω φωνή και ασκώ πίεση.

Δυστυχώς στις 2 Αυγούστου εξαντλήσαμε τους φυσικούς πόρους του πλανήτη και πλέον ζούμε με δανεικά, οδεύοντας προς καιρούς δυστοπικούς. Ο Νικόλας Χρηστάκης κι ο Τζέιμς Φάουλερ γράφουν στο βιβλίο τους Συνδεδεμένοι: «Αν συνδεόμαστε με τους πάντες απέχοντας έξι βαθμούς και μπορούμε να επηρεάσουμε όσους βρίσκονται σε ακτίνα τριών βαθμών, τότε θα μπορούσε κανείς να σκεφτεί ότι ο καθένας από εμάς μπορεί να έρθει σε επαφή με τον μισό πλανήτη».

Παραφράζοντας θα έλεγα «Ο καθένας από εμάς μπορεί να επηρεάσει τον μισό πλανήτη».

To WWF αγωνίζεται γι' αυτό ακριβώς.

ΙΔΙΩΤΕΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΕΣ

Ό,τι έχουμε πετύχει
μέχρι σήμερα
το οφείλουμε στους
υποστηρικτές μας

Αλέξανδρος Μελβάνι
Υπεύθυνος υποστηρικτών
WWF Ελλάς

Όταν ο Elio και η Xiaocqing συνταξιοδοτήθηκαν, αποφάσισαν να αφήσουν πίσω τη ζωή στις Βρυξέλλες και να εγκατασταθούν μόνιμα στη χώρα μας. Αγόρασαν ένα κτήμα κοντά στις Μηλιές του Πηλίου και ανακαίνισαν

μόνοι τους ένα μικρό σπιτάκι που υπήρχε στο κτήμα, χωρίς τις καθημερινές πολυτέλειες (ηλεκτρικό, τηλέφωνο) που στις πόλεις θεωρούμε δεδομένες. Αγαπούν, απολαμβάνουν και σέβονται τη μοναδική ελληνική φύση.

Ο Elio μας έστειλε ένα ηλεκτρονικό μήνυμα γνωστοποιώντας την επιθυμία της γυναίκας του αλλά και του ίδιου να ικληροδοτήσουν την περιουσία τους στο WWF Ελλάς. Χωρίς πολλά λόγια, μας εξέθεσαν την επιθυμία τους και μας ζήτησαν να επικοινωνήσουμε μαζί τους για να οργανώσουν τα διαδικαστικά. Αποφέύγοντας τις μετακινήσεις προς αστικά κέντρα και έτσι τους επισκεφτήκαμε εμείς. Λίγο καιρό μετά τη γνωριμία μας, μας ενημέρωσαν ότι είχαν επισκεφτεί συμβολαιογράφο και ότι προχώρησαν σε όλες τις απαραίτητες διαδικασίες έτσι ώστε να εξασφαλίσουν ότι η επιθυμία τους θα γίνει πραγματικότητα.

Ζητήσαμε να μας γράψουν το σκεπτικό γύρω από τους λόγους που πήραν αυτή την απόφαση. Ο Elio μας έγραψε τα εξής σημειώνοντας ότι εκφράζουν την άποψη τόσο του ίδιου όσο και τη γυναίκας του:

«Πάντοτε ένιωθα μεγάλη συμπάθεια για τα ζώα, τα δέντρα και τα φυσικά τοπία και έτσι δεν θα μπορούσα παρά να αισθάνομαι απλούστευτη αγανάκτηση και θυμό όποτε στις περιπλανήσεις μου αντίκριζα αποψιλωμένα δάση, ή κυνηγούς εν δράσει ή αμέτρητα σπίτια παρατεταγμένα σε άλλοτε ερημικές παραλίες. Όσο περνάνε τα χρόνια προσπαθώ όλο και περισσότερο να συμβάλω στη διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος και αυτή η προσπάθεια μουν ίσως εκφράζεται καλύτερα από τον τρόπο με τον οποίο ανακαίνισα το παλιό σπίτι στο οποίο μένουμε με τη γυναίκα μου στο Πήλιο: ζεσταίνουμε το νερό μας με τη βοήθεια του ήλιου, το 99% του ηλεκτρικού που καταναλώνουμε προέρχεται από φωτοβολταϊκά και μια μικρή ανεμογεννήτρια, η περισσότερη ξυλεία που χρησιμοποιήσαμε για την ανακαίνιση, την κατασκευή των επίπλων μας αλλά και για να καλύψουμε τις ανάγκες μας για θέρμανση προέρχεται είτε από νεκρά δέντρα ή από ανακυκλωμένα αντικείμενα, καλλιεργούμε βιολογικά τα φρούτα και τα λαχανικά μας και πολλά από τα δομικά υλικά που χρησιμοποιήσαμε έχουν μηδενικό αποτύπωμα, μιας που είναι πέτρες και χώμα από την περιοχή.

Φυσικά, το μέγεθος της αδιαφορίας ως προς τα περιβαλλοντικά ζητήματα είναι τόσο εμφανές γύρω μας, που είναι αρκετό για να μας αποθαρρύνει και να μας προβληματίσει τόσο για την ποιότητα ζωής των φυτών και των ζώων, όσο και για αυτήν της ίδιας της ανθρωπότητας.

Αισθάνομαι ότι ο τρόπος με τον οποίο λειτουργεί η παγκόσμια κοινότητα είναι εκ βάθρων λάθος γιατί μας έχει κάνει να χάσουμε την επαφή μας με τη φύση. Σήμερα πάνω από το 50% των παγκόσμιου πληθυσμού ζει σε μεγαλουπόλεις, είναι προφανές ότι για αυτούς τους ανθρώπους «επαφή με τη φύση» δεν σημαίνει κάτι περισσότερο από το να πάνε μια βόλτα στο πάρκο, αντί να αντιπροσωπεύει τον αναντικατάστατο κρίκο με τη ζωή την ίδια.

Παρόλα αυτά, δεν μπορούμε να κάνουμε κάτι παραπάνω εκτός του να υποστηρίξουμε οργανώσεις όπως το WWF Ελλάς, κληροδοτώντας τους όλα τα υπάρχοντά μας, έτσι ώστε να συνεχίσουν το αξιόλογο έργο τους. Με αυτό τον τρόπο η γυναίκα μου και εγώ επιστρέφουμε στη φύση ένα πολύ μικρό μερίδιο του χρέους της ανθρωπότητας προς αυτήν.»

ΕΠΟΜΕΝΗ ΠΕΝΤΑΕΤΙΑ

Κύρια έγνοια μας την επόμενη πενταετία είναι να γίνουμε πιο αποτελεσματικοί, ώστε το σύνθημά μας «μαζί, για έναν ζωντανό πλανήτη» να γίνει πράξη.

Ένας νέος κόσμος δυνατών συμμαχιών και κοινωνικής εγρήγορσης ανοίγεται μέσα από τα βήματα που σχεδιάζουμε για την επόμενη πενταετία.

Δημήτρης Καραβέλλας
Γενικός Διευθυντής
WWF Ελλάς

μας: να χτίσουμε ένα μέλλον όπου άνθρωπος και φύση συνυπάρχουν αρμονικά.

Όλο το έργο μας και κάθε πρόγραμμα δράσης, κάθε παρέμβαση, βασίζονται σε στρατηγικό σχεδιασμό με ξεκάθαρους στόχους. Όλη μας η δουλειά είναι μια σειρά από βήματα στη μεγάλη πορεία προς το όραμά

© Γιάννης Βαβίτσας

Για την επόμενη πενταετία, οι πέντε μεγάλες περιοχές δουλειάς μας είναι επιγραμματικά οι εξής:

Προστατεύουμε τη φυσική μας κληρονομιά

Στόχος 1: Θωράκιση σημαντικών περιοχών

Στόχος 2: Προστασία ειδών προτεραιότητας

Ανοίγουμε δρόμο για καλύτερο μέλλον

Στόχος 3: Καλύτερος τρόπος ζωής

Στόχος 4: Βάσεις για ζωντανή οικονομία

Κρατάμε γερή άμυνα για το περιβάλλον

Στόχος 5: Ισχυροί περιβαλλοντικοί νόμοι και δικαιοσύνη

Κεντρικός άξονας της δουλειάς μας θα συνεχίσει απαλάντευτα να είναι η προστασία της φυσικής κληρονομιάς της Ευρώπης και της Μεσογείου, στην Ελλάδα. Υπερασπιζόμαστε τους πυρήνες βιοποικιλότητας και την άγρια ζωή: τις θάλασσες και ακτές, τα δάση και τους μικρούς υγροτόπους των νησιών, και είδη ζώων με κρίσιμο ρόλο στην αλυσίδα της ζωής, όπως οι θαλάσσιες χελώνες και τα κητώδη.

Έχουμε τη γνώση και το θάρρος να σταθούμε απέναντι σε μεγάλες απειλές, όπως η απώλεια της βιοποικιλότητας, η κλιματική αλλαγή, οι δασικές πυρκαγιές και η υπεραλίευση.

Στεκόμαστε απέναντι στην κακή νομοθεσία, την αδιαφάνεια, το περιβαλλοντικό έγκλημα, τις καταστροφικές πολιτικές, και τους μεγάλους ρυπαντές.

Δίνουμε αποτελεσματικές λύσεις σε πραγματικά προβλήματα. Βλέπουμε την οικονομική κρίση ως πρόκληση για καλύτερη Ελλάδα. Αναλύουμε και υποστηρίζουμε για την ανάπτυξη μιας ζωντανής και πραγματικά βιώσιμης ελληνικής οικονομίας, με έμφαση στην καθαρή ενέργεια και την πρωτογενή παραγωγή.

Αλλάζουμε συνειδήσεις. Πείθουμε πολιτικούς, κυβερνήσεις, επιχειρήσεις, οικογένειες, ανθρώπους όλων των ηλικιών και εθνών να ενώσουν τις δυνάμεις τους μαζί μας, για έναν ζωντανό πλανήτη.

Πάγια έγνοια μας είναι επίσης να **γινόμαστε καλύτεροι**, πιο αποτελεσματικοί και διαφανείς και να φέρνουμε κοντά μας ειδικούς επιστήμονες και σχετικούς φορείς, σε μια μεγάλη συμμαχία. Κεντρική κατεύθυνσή μας για αυτή την πενταετία θα είναι η όσο το δυνατόν μεγαλύτερη κοινωνική συμμετοχή στις δράσεις μας.

Η ιστορία του WWF είναι γεμάτη με σημαντικές νίκες και μεγάλα μαθήματα. Αυτά έχουμε ως οδηγό στην αποστολή μας να σταματήσουμε

την υποβάθμιση της φύσης και να χτίσουμε ένα μέλλον αρμονικής συνύπαρξης ανθρώπου και φύσης.

Επιλέγουμε τις προτεραιότητές μας με βάση την οικολογική τους σημασία, την πολλαπλασιαστική τους αξία και τη δυνατότητα να λειτουργήσουν καταλυτικά. Δεν τα κάνουμε όλα και δεν μπορούμε να είμαστε παρόντες σε κάθε οικολογική ανάγκη. Βασιζόμαστε στους φίλους και συνοδοιπόρους που μαζί μας δυναμώνουν τη φωνή της φύσης.

Είμαστε περήφανο και δυναμικό μέλος της μεγάλης διεθνούς οικογένειας του WWF, που έχει τον δυναμισμό και την αποφασιστικότητα να κάνει πραγματικότητα το όραμα για έναν υγιή πλανήτη, στον οποίο οι άνθρωποι θα ζουν σε αρμονία με τη φύση. Σε αυτό το δίκτυο, έχουμε την προεδρία της μεσογειακής θαλάσσιας πρωτοβουλίας του WWF, που δίνει προτεραιότητα στη δημιουργία θαλάσσιων προστατευόμενων περιοχών και στη βιώσιμη αλιεία.

16 χρόνια κοντά στο WWF

Με κάθε μου συναλλαγή στηρίζω τις δράσεις του WWF Ελλάς για την προστασία του ελληνικού περιβάλλοντος.

Δημήτρης Βερέμης κάτοχος κάρτας WWF Visa

**Απέκτησε κι εσύ τη WWF Visa
Συμπλήρωσε τώρα την αίτηση online**

Αν χρησιμοποιείς πιστωτική κάρτα για τις αγορές σου, ένας από τους τρόπους να στηρίξεις τις δράσεις μας είναι να ζητήσεις τη **WWF Visa** και να προσφέρεις πολύτιμη βιοήθεια στην προστασία του περιβάλλοντος, **χωρίς καμία δική σου επιβάρυνση!**

Οι κάτοχοι της WWF Visa εδώ και 16 χρόνια έχουν στηρίξει δεκάδες περιβαλλοντικά προγράμματα, απλά χρησιμοποιώντας την κάρτα τους: προγράμματα ευαισθητοποίησης πολιτών και περιβαλλοντικής εκπαίδευσης της σχολικής κοινότητας και δράσεις προστασίας πολύτιμων οικοτόπων, όπως τα Σεκάνια στη Ζάκυνθο που αποτελούν τη σημαντικότερη παραλία ωτοκίας της *Caretta caretta* στη Μεσόγειο ή το Εθνικό Πάρκο Δαδιάς, όπου βρίσκουν καταφύγιο και τελευταίο τόπο αναπαραγωγής σε όλα τα Βαλκάνια σπάνια αρπακτικά πουλιά.

Από το 2001 ως τον Ιούνιο του 2017, η Eurobank έχει αποδώσει στο WWF Ελλάς πάνω από 1,6 εκατ. ευρώ.

Τη χρονιά που πέρασε, χάρη στην ετήσια υποστήριξη μέσω της WWF Visa:

- Ενημερώσαμε φορείς και τοπική κοινωνία για τα δηλητηριασμένα δολώματα, τη μεγαλύτερη απειλή για τη ζωή όχι μόνο των σπάνιων αρπακτικών που ζουν στο Εθνικό Πάρκο της Δαδιάς, αλλά και των ζώων συντροφιάς και εργασίας της περιοχής.
- Μέσω των πανελλήνιων μαθητικού διαγωνισμού «Ο γύρος των κόσμου σε 80 ερωτήσεις», εμπλέξαμε και εναισθητοποίησαμε περισσότερους από 800 μαθητές από 54 σχολεία, που εξερεύνησαν ψηφιακά τη φύση και εξουειώθηκαν με βασικές περιβαλλοντικές έννοιες.
- Ενισχύσαμε τη φύλαξη της παραλίας των Σεκανίων και προχωράμε σε αντιπυρικά έργα για να προστατεύσουμε τον σπάνιο αυτό οικόποτο από τον κίνδυνο πυρκαγιάς, που και αυτό το καλοκαίρι ήταν συνεχής!

100

Το WWF αγωνίζεται για την προστασία του περιβάλλοντος σε 6 ηπείρους και σε περισσότερες από 100 χώρες.

1961

Το WWF ιδρύθηκε το 1961 στην Ελβετία.

1991

Το WWF ιδρύει γραφείο στην Αθήνα το 1991.

300

Στην Ελλάδα έχουμε υλοποιήσει περισσότερες από 300 δράσεις.

1995

Η οικονομική διαχείριση του WWF Ελλάς ελέγχεται από ορκωτούς λογιστές σε ετήσια βάση από το 1995.

80%

των περιβαλλοντικών δράσεων του WWF Ελλάς εντάσσεται στις πλακόσημες προτεραιότητες του WWF.

5.000.000

Μας στηρίζουν περισσότεροι από 5.000.000 υποστηρικτές παγκοσμίως. Στην Ελλάδα έχουμε 11.000 υποστηρικτές.

Αποστολή του WWF είναι να σταματήσει την υποβάθμιση του φυσικού περιβάλλοντος και να χτίσει ένα μέλλον αρμονικής συνύπαρξης ανθρώπων και φύσης, προστατεύοντας τη βιοποικιλότητα, διασφαλίζοντας τη βιώσιμη χρήση των ανανεώσιμων φυσικών πόρων, και προωθώντας τη μείωση της ρύπανσης και της οπαλής κατανάλωσης.